IN PACE ET IN BELLO CARITAS

POLSKI CZERWONY KRZYŻ

CENTRALNY ORGAN P.C.K.

WARSZAWA
1930
ROK X
№ 9

CENA EGZ. 1 ZŁOTY

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
(Założony w 1919 roku)

TREŚĆ NUMERU:

Doc. Dr. L. Zembrzuski. — Współpraca społeczeństwa polskiego z wojskową służbą zdrowia w Powstaniu Listopadowem 1830—1831 r. — *Włodzimierz Kryński* Viceprezes Komitetu Gł. PCK.— „XIV Konferencja Międzynarodowa Czerwonego Krzyża". — *Jadwiga Suffczyńska.* — Komisja Pielęgniarstwa na XIV Międzynarodowej Konferencji Czerw. Krzyża w Brukseli — *Doc. Dr. L. Zembrzuski.* — Standaryzacja materjału sanitarnego na XIV Konferencji Miedzynarodowej. — *L. Z.* — Ś. p. Płk. Henryk Hirszfeld. — Z działalności PCK. — C. K. zagranicą. — Dział urzędowy.

SOMMAIRE:

Dr. L. Zembrzuski. — Collaboration de la population polonaise avec le Service de Santé de l'armée pendant la guerre d'insurrection 1830—1831. — *Vladimir Kryński* Vice-Président du Comité Central de la CRP. — La XIV Conference Internationale de la Croix-Rouge. — *H. Suffczyńska.* — La Commission des Infirmières à la XIV Conférence Internationale de la Croix-Rouge à Bruxelles. — *Dr. L. Zembrzuski.* — Standardisation dn matériel sanitaire à la XIV Conférence Internationale de la Croix-Rouge. — *L. Z.* — Le colonel médecin Henri Hirszfeld. (necrologue). — Activités de la Croix Rouge Polonaise. — La Croix-Rouge à l'étranger.

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA RYCZAŁTEM. CENA EGZ. 1 ZŁ.

Nr. 9 WARSZAWA — LISTOPAD 1930 R. ROK X

Polski Czerwony Krzyż

CENTRALNY ORGAN POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA
WYDAWNICTWO MIESIĘCZNE
CROIX ROUGE POLONAISE
ORGANE CENTRAL DE LA CROIX ROUGE POLONAISE
REVUE MENSUELLE

Komitet Redakcyjny: Dr. B. Zakliński, Leopold Rutkowski, dr. Ludwik Zembrzuski.

Redaktor i Wydawca za Zarząd Główny P. C. K.: Zofja Wołłowiczowa.

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Smolna 6, telefon 235-29 czynna codziennie od godziny 10 — 2 popołudniu

Prenumerata roczna 12 zł., zagranicą 2 dol. Konto w P. K. O. Nr. 10.540.

Doc. Dr. L. ZEMBRZUSKI

WSPÓŁPRACA SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO Z WOJSKOWĄ SŁUŻBĄ ZDROWIA W POWSTANIU LISTOPADOWEM 1830—1831 ROKU

W setną rocznicę Powstania Listopadowego sądzimy, iż naszych czytelników zainteresuje udział ówczesnego społeczeństwa polskiego w pracy samarytańskiej na rzecz bohaterskich żołnierzy, niosących w ofierze swe życie w walkach o wyzwolenie Ojczyzny. Ciekawe dane, zamieszczone poniżej, zaczerpnęliśmy ze znanego dzieła prof. L. Zembrzuskiego: „Rys dziejów chirurgji wojennej Polski".

(Przyp. Redakcji.).

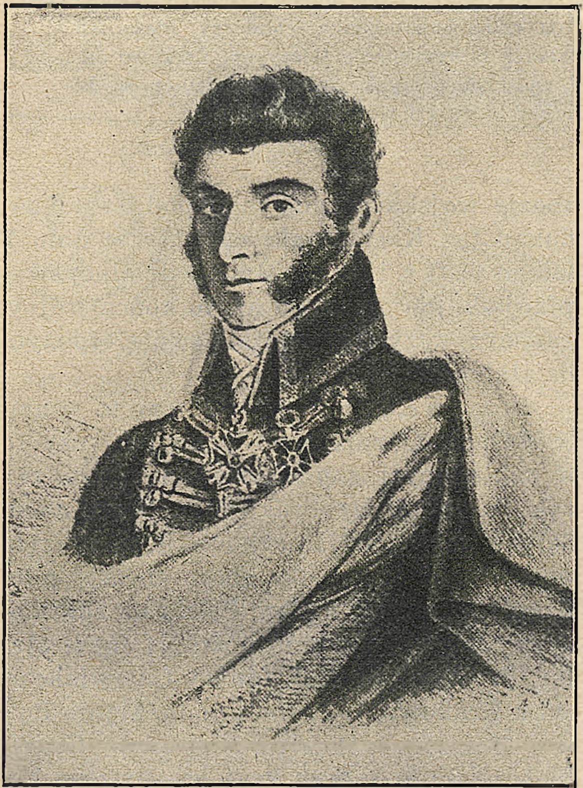
Po wybuchu Powstania Listopadowego, gdy stało się oczywistem, że działania wojenne zaciągną się na czas dłuższy, Rząd Narodowy dnia 2 lutego 1831 roku powołał na stanowisko lekarza naczelnego armji polskiej Karola Kaczkowskiego (ur. 1797 r., zm. 1867 r.), dr. med. Uniwersytetu Wileńskiego, profesora Uniwersytetu Warszawskiego. Kaczkowski zabrał się z całą energją i pośpiechem do wykonywania włożonych nań obowiązków, zajął się bardzo gorliwie zorganizowaniem służby zdrowia. Podług jego obliczeń, liczbę lekarzy wojskowych należało potroić. Młodzież lekarska, która świeżo ukończyła studja uniwersyteckie, wezwana została do służby czynnej w pułkach i w szpitalach. Dalszym dziełem Kaczkowskiego było urządzenie t. zw. „głównej kwatery lekarskiej", która na początku powstania założona została w obozie wojska narodowego pod Jabłonną, dokąd też Kaczkowski udał się w dniu 7 lutego 1831 r. i odtąd odpowiedzialnej swej placówki nie opuszcza aż do końca wojny, zaznaczywszy się wybitnie swą niespożytą działalnością.

Pracy wciąż przybywało, czy to w ambulansach (lazaretach) polowych, czy to w zakładanych szpitalach, tymczasem zaś rąk do tej pracy brakowało. Szczęściem, dzięki zabiegom Kaczkowskiego, zaczęło się zwracać do wojska sporo chętnej młodzieży lekarskiej z ziem Polski i z zagranicy. Przybywają, słynni później: Józef Majer, Fryderyk Skobel, Ignacy Czerwiakowski z Krakowa. Z Francji podążają do Polski: Malgaigne, Pinel; z Niemiec — Graeffe, toż samo z innych krajów — razem kilkudziesięciu młodych lekarzy. Wyjeżdżają do Warszawy nawet profesorowie chirurgji

Uniwersytetu Jagiellońskiego, jak Lewkowicz, Bierkowski i inni.

Kaczkowski wpajał we wszystkich wojskowych poczucie potrzeby należytej pomocy lekarskiej w armji podczas wojny i doprowadził do powszechnego zrozumienia doniosłości tej pomocy i wzbudził zaufanie do niej. Najdobitniej zaznaczyły się zdolności organizacyjne Kaczkowskiego podczas bitwy Grochowskiej, która niemal zaskoczyła go w chwili, gdy zaledwie zdołał zaprowadzić ład i porządek pod względem urządzeń lekarskich w armji. Bitwa ta dała naraz 5 tysięcy rannych, którymi należało natychmiast zaopiekować się i udzielić im pomocy chirurgicznej. Urządzenie w bitwie pod Grochowem było zgodne z brzmieniem przytoczonego okólnika, a mianowicie:

1) Opatrywanie ran lżejszych, czyli pierwsze przewiązki wykonywano na placu boju, tuż poza linją walczących, gdzie co 30 kroków wzdłuż szosy znajdowały się posterunki lekarskie. Tutaj to, na polach grochowskich, Kaczkowski powziął myśl zorganizowania służby t. zw. „brancardierów”, mających za wyłączne zadanie wynoszenia rannych natychmiast poza plac boju. System ten przyjęły następnie od Polaków i inne armje europejskie.

Dr. Karol Kaczkowski, lekarz naczelny wojsk polskich w 1831 r.

2) Poza linją padających pocisków armatnich—stały ambulanse ruchome, w których dokonywano mniejszych zabiegów chirurgicznych.

3) Na Pradze urządzono pięć szpitali polowych w domach prywatnych, funkcjonujących podczas całego trwania bitwy: w szpitalach tych odbywały się operacje poważniejsze, wymagające już więcej czasu i odpowiednio przygotowanego personelu lekarskiego chirurgicznego.

Cała ta akcja odbywała się szybko, sprawnie i dokładnie, podsycana przykładem samego Kaczkowskiego, niezmordowanego w osobistym, nieustannym czuwaniu nad prawidłowem wykonywaniem odnośnych rozporządzeń przez cały obóz podkomendnych. „Dnia tego — pisze w wspomnieniach swych Kaczkowski — przebiegając kilkakrotnie wszystkie ambulanse i stanowiska służby naszej, musiałem dwa razy zmieniać konia. Przekonałem się wówczas, jak dalece dobra i szybka pomoc lekarska wpływa na podtrzymanie ducha w żołnierzu, a jak znów rani go i demoralizuje zaniedbanie jej i pozostawienie w tej krytycznej chwili na wolę losu”.

Napływ rannych do Warszawy po bitwie pod Grochowem, a następnie po innych bitwach był tak wielki (ok. 18 tysięcy), że należało urządzać liczne szpitale poza istniejącemi wojskowemi. Powstały więc lazarety w koszarach gwardji, w domach Jasińskiego, Krzemińskiego na Nowym Świecie, w domu Kossakowskich, w Pałacu Sapieżyńskim, w zabudowaniach uniwersyteckich, w pałacu Wincentego i Izydora Krasińskich, w domach noclegowych na Woli, następnie przybyły jeszcze szpitale

w szkole Aplikacyjnej, u Misjonarzów, u Pijarów, wreszcie w salach redutowych.

Przy znacznym napływie rannych, pomimo usilnych zabiegów ze strony władz odnośnych lekarskich, dawał się odczuwać brak materjałów opatrunkowych, a zwłaszcza narzędzi operacyjnych. Np. Bierkowski znalazł się w tym położeniu, że zastał w powierzonym mu szpitalu tylko dwa noże amputacyjne, tymczasem w trzech istniejących w Warszawie składach narzędzi chirurgicznych nie można było ich dostać, ponieważ wszystkie zostały wykupione do lazaretów wojskowych. Bierkowski kazał kupić dwa noże kuchenne, dwa stołowe i dwie piłki stolarskie i temi to narzędziami wykonano bardzo wiele amputacyj.

Przy urządzeniu szpitali dla rannych w Warszawie przyszły Kaczkowskiemu z pomocą, nietylko Sejm i władze miejskie pod kierunkiem gubernatora stolicy generała Krukowieckiego, lecz stanęło do czynu pełne ofiarności społeczeństwo polskie. Zwłaszcza odznaczyły się żywą działalnością na tem polu arystokratki nasze, jako to: panie Potocka i Fredrowa, a prócz nich i wiele innych patrjotek, głównie zaś: Amelja Wulfers, generałowa Sowińska, Klementyna Hoffmanowa i Emilja Szczaniecka z Wielkopolski. Pani Amelja Wulfers 21 grudnia 1830 r. w towarzystwie nielicznych pań warszawskich przypomniała o istnieniu związków patrjotycznych kobiet w Prusiech podczas wojny francuskiej, znanych pod nazwą „Fraufereine" i rzuciła myśl, by podobny związek stworzyć i u nas. Uchwalono natychmiast założenie „Związku dobroczynności patrjotycznej po domach", Hoffmanowa zaś, którą obrano przewodniczącą tego stowarzyszenia, napisała ustawę i dnia 29 grudnia tegoż roku, w miesiąc po nocy listopadowej, damy warszawskie idąc za radą swej przewodniczącej, rozpoczęły pracę w lazaretach.

Z pięciu narazie czynnych opiekunek, cyfra ta urosła wkrótce do 33. Celem „Związku" było: „iednoczyć wszystkie usiłowania w tym iednym celu, żeby czynić iak naywięcey dobrego tym osobom, które nieuchronne wypadki chwalebney Rewolucyi naszey, stawiły lub stawią w potrzebie bądź wsparcia, bądź opieki. To dobre będzie udzielone w sposób, iaki okoliczności podadzą: dołożyć się do umundurowania ubogiego ochotnika, zapomagać idących rycerzy w koszule, skarpetki i inną bieliznę, w szarpie, bandaże, kompresy i t. p. rzeczy"... Dalej „obdarzać szpitale, doglądać chorych rannych słowem spełniać wszystkie uczynki miłosierdzia do iakich tylko sposobność się nadarzy". Środki na cele powyższe miały się składać z opłat członkowskich miesięcznych „towarzyszek", nie wyższych nad 6 złote; prócz tego miano czerpać dochody z robót ręcznych, loterji fantowych i darów.

Dzięki wysiłkom „Związku" i ofiarności pań polskich podczas bitwy pod Grochowem w przeciągu kilku dni powstały szpitale w domach prywatnych dla 2 tys. rannych. Wszystkie te panie i „towarzyszki" opiekowały się osobiście rannymi z ogromna troskliwością i sumiennością, nie szczę-

Klementyna z Tańskich Hofmanowa.

dząc swych trudów zarówno w stosunku do Polaków, jak i do jeńców Rosjan. Z tą nadmierną troskliwością ofiarnych pań naszych musiał często walczyć Kaczkowski, w obawie o ścisłość obowiązujących przepisów djetetycznych w lazaretach!...

Pomimo działalności wytężonej władz wojskowej i „Związku", należało stale dbać o wiele koniecznych potrzeb w przepełnionych szpitalach dla rannych i chorych. Wobec tego bardzo na czasie było zawiązanie w Warszawie po wybuchu Powstania Listopadowego osobnej Komisji, pod przewodnictwem X. biskupa Łubieńskiego, która zajęła się dostarczeniem dla lazaretów niezbędnych rekwizytów.

Do Komisji tej, zwanej „Dozorem szpitali wojskowych", zgłaszano ofiary z całego kraju. W dniu 26.VII.1831 roku ogłoszono listę ofiarodawców z odnośnym podziękowaniem. Między ofiarami były szarpie, opaski, bielizna, pościel, słoma, łóżka, wino, pijawki, rumianek, kasza, cukier, naczynia różne, pieniądze, kosztowności, nie brakowało też wołów, cieląt itp. Najwięcej dostarczano szarpji, bielizny, bardzo często bezimiennie. Ofiary składały chętnie szkoły, pensje panien, które szyły bieliznę, nawet dzieci. Np. w sprawozdaniach z ofiar „Dozoru szpitali woyskowych" czytamy co następuje: „Pani Kożuchowska ze Zbierska kaszy jęczmienney korzec, a iey wnuczek 6-cioletni Józio przez siebie uskubaney pudło szarpji". Napływały przeważnie ofiary drobne lecz liczne. W akcji pomocniczej dla rannych w wojnie 1830 — 1831 roku wzięły udział i miasta innych zaborów, szczególnie „Komitet Opiekuńczy Krakowski nad wsparciem rannych czuwaiący", który działalność swą rozszerzył nawet na całą Austrję, a przeważnie na Węgry, gdzie spotkał się z wielką ofiarnością tamtejszego społeczeństwa.

Generał Prądzyński tak się wyraża w swych pamiętnikach o ofiarności publicznej Warszawy w roku 1831 na cele pomocy sanitarnej dla wojska: „Warszawa się cała na jeden wielki arsenał, na potężną pracownię, na ogromny lazaret zamieniła i gdzie przez cały rok istne cuda dokonano, godne doprawdy tych, którymi Kartagina upadek swój odznaczyła." Jakież to były naprzykład wspaniałe owe lazarety, które w Warszawie nagle powstały, a w których Polki wszelkich stanów obowiązki Szarych sióstr naprawdę pełniły, w których taka była obfitość gorliwych lekarzy, stosownych lekarstw, doskonałej żywności i zbytkownych nawet potrzeb! (Z Węgier np. przysyłano w darze prócz innych przedmiotów węgierskie wina i suszone owoce). Te lazarety jakże wielką zapewniały wojsku polskiemu korzyść nad rosyjskiem, dla którego żołnierz, choć tylko miernie raniony, był człowiekiem straconym, gdy w tamtem przeciwnie, musiał bardzo ciężką ponieść ranę, ażeby w krótkim czasie nie wrócić do szeregów. I przez całą też wojnę wojsko polskie mało co większy odchód miało od lazaretów, jak przybytek z tychże.

Przez całą wojnę przeszło przez lazarety warszawskie 100.000 ludzi z górą tak chorych, jako i rannych; nie mogło być większej pomyślności, jak dostać się do niewoli, a zatem i do warszawskiego lazaretu, gdzie równą miano o nich pieczołowitość, jak o swoich. Była to dla Rosjanina jedyna szansa wyzdrowienia".

Nie tylko szpitale stałe i tymczasowe w miastach stanowiły przedmiot troski Kaczkowskiego, zaprowadził on też wiele reform, ułatwiających szybkie i celowe rozwijanie i zwijanie szpitali ruchomych i etapowych, co stanowiło czynnik niezmiernie doniosły w czasie częstych marszów i kontrmarszów armji podczas działań wojennych. Przewożenie rannych, narzędzi, materjałów opatrunkowych, części składowych szpitali polowych odbywało się sprawnie podług ustalonych przez naczelnego lekarza metod postępowania. Zmysł orjentacyjny i energja Kaczkowskiego często wybawiały z ciężkich kłopotów służbę zdrowia i zapewniały należytą pomoc rannym nawet w tych wypadkach, kie-

dy dowództwo naczelne zmuszane bywało do nagłych i nieoczekiwanych zmian strategicznych lub do posunięć taktycznych. Fakt taki miał miejsce w bitwie pod Ostrołęką: mianowicie Skrzynecki tak dalece nie przewidywał jeszcze dnia poprzedniego krwawej rozprawy, że wydał rozkaz wyprawienia wszystkich furgonów i pociągów ambulansowych do Pułtuska, ażeby nie utrudniały one ruchu wojsk. Bardziej przewidujący Kaczkowski wbrew rozkazowi wodza, zatrzymał „chirurgicznych zaopatrzeń" na sto rannych, a gdy tylko rozpoczęła się bitwa, czemprędzej posłał rozkaz Deiffengerowi, ciągnącemu już do Pułtuska, by natychmiast zawrócił z ambulansami. Tym postępkiem Kaczkowski złamał wprawdzie zasadę karności wojskowej, lecz uratował sytuację, gdyż okazało się niebawem, że należało udzielić pomocy 3.000 ciężko rannych. Prawość charakteru i czystość pobudek postępowania Kaczkowskiego, zyskiwały mu ogólny szacunek i sprawiły, że gdy przedstawił on następnie Skrzyneckiemu listę lekarzy, do nagród i odznaczeń, wódz naczelny na pierwszem miejscu wpisał własnoręcznie nazwisko właśnie Kaczkowskiego, przedstawiając go do Złotego Krzyża — Virtuti Militari.

Po bitwie Ostrołęckiej rozpoczął się ostatni akt wojny i wówczas to Warszawa, przygotowująca się do obrony,ześrodkowała w sobie wszystkie urządzenia w zakresie służby zdrowia. Kaczkowski do końca rąk nie opuszczał. Naczelnym operatorem mianował Seweryna Gałęzowskiego i powierzył mu cały zarząd pomocy dla rannych; podczas szturmu na stolicę znajdował się on zawsze tam, gdzie było najgoręcej, gdzie najliczniej padali ranni; jak zwykle, konno, przebiegał z jednego końca okopów na drugi, a choć ranionym został w udo, dosiadł znów konia i tak dotrwał na stanowisku do końca. Kaczkowski nie opuścił armji polskiej, gdy ta poszła na tułaczkę i zdołał wyprowadzić z kraju 2 tysiące rannych i chorych, przekładających wygnanie dobrowolne nad oddanie się na łaskę i niełaskę zwycięzców.

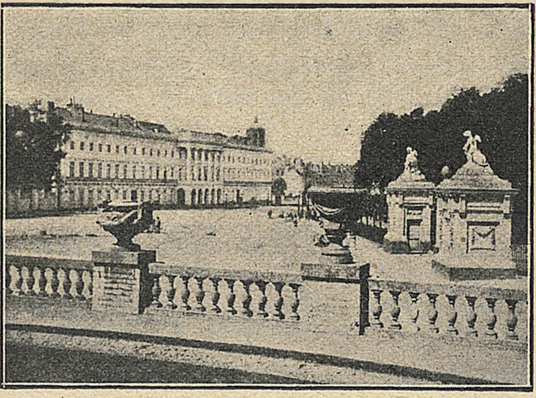
WŁODZIMIERZ KRYŃSKI, vice-prezes Komitetu Gł. P. C. K.

XIV KONFERENCJA MIĘDZYNARODOWA CZERWONEGO KRZYŻA

Zgodnie z uchwałą XIII Konferencji, która odbyła się w Hadze w r. 1928, XIV Konferencja Międzynarodowa Czerwonego Krzyża obradowała w Brukseli w czasie od 6 — 11 października r. b.

Konferencja ta budziła zawczasu duże zainteresowanie w kołach Cz. Krzyża, jako pierwsza, odbywająca się po dokonanem na konferencji poprzedniej połączeniu się dwuch istniejących poprzednio niezależnych centrali akcji Czerwonokrzyskiej: Komitetu Międzynarodowego C. K. w Genewie z Ligą Czerwonych Krzyży w Paryżu. Według nowego statutu Konferencja Międzynarodowa C. K. jest najwyższą władzą prawodawczą dla obydwuch tych centrali.

Zainteresowanie to wyraziło się w bardzo licznym udziale delegacji poszczególnych krajów: reprezentowanych było około 50 państw i tyleż Cz. Krzyżów. Polskę reprezentowała delegacja Polskiego Cz. Krzyża, w osobach: Henryka hr. Potockiego, prezesa Komitetu Głównego P. C. K., Włodzimierza Kryńskiego, vice-prezesa tegoż Komitetu, Anny Paszkowskiej, sekretarza generalnego P. C. K. i dr. Bohdana Zaklińskiego, naczelnego dyrektora P.C.K.

Pałac królewski w Brukseli.

H. hr. Potocki był jednocześnie delegatem rządu Polskiego.

Złożone Konferencji wyczerpujące sprawozdania Komitetu Międzynarodowego i Ligi, a także poszczególnych Cz. Krzyżów narodowych, zobrazowały olbrzymi rozwój działalności Cz. Krzyża, sięganie przez niego w coraz nowe dziedziny akcji humanitarnej i zdobywanie sobie coraz większej powagi moralnej w całym świecie.

W okresie czasu pomiędzy poprzednią i obecną Konferencją miał miejsce fakt o doniosłem znaczeniu dla całego Cz. Krzyża — rewizja Konwencji Genewskiej. Jak wiadomo, ta konstytucja Czerwonokrzyska od czasu powstania swego w r. 1864 ulegała kilkakrotnie rewizji i dopełnieniom. Ostatnia miała miejsce w r. 1906. Od czasu tego upłynęło dwadzieścia kilka lat, w ciągu których rozegrała się wielka wojna europejska; dostarczyła ona niezmiernie dużo materjału do oceny zarówno dodatnich, jak i ujemnych stron dawnej Konwencji.

Naogół powiedzieć można, że stara Konwencja wyszła z próby tej obronną ręką — wśród tej najstraszniejszej w dziejach zawieruchy wojennej prawa Konwencji były naogół szanowane i miljony rannych i chorych korzystało z dobrodziejstw humanitarnych jej przepisów. Ujawnione jednak braki wymagały uzupełnienia i korekty.

Dokonane to zostało na odbytej w lipcu r. 1929 w Genewie konferencji dyplomatycznej, w której brali udział ze strony Polski: delegaci rządu pp. pułk. Pracki, pułk. Babecki i delegat P. C. K. p. dyr. L. Rutkowski. Konferencja zakończyła pracę swoją podpisaniem przez przedstawicieli kilkudziesięciu państw 27 lipca 1929 r. nowej Konwencji Genewskiej.

XIV Międzynarodowa Konferencja Cz. Krzyża rozważyła szczegółowo tę nową

konstytucję swoją, aby ustalić wypływające z niej dla Cz. Krzyża prawa i obowiązki. Konwencja ta określiła, na podstawie doświadczeń wielkiej wojny, znacznie dokładniej, niż poprzednio, wzajemne zobowiązania stron walczących, zapewniła możliwie poszanowanie i bezpieczeństwo personelu, materjałów i urządzeń sanitarnych Czerwonego Krzyża, włączając do nich po po raz pierwszy i samoloty sanitarne, wzmocniła powagę i ochronę godła Cz. Krzyża, wreszcie wprowadziła szereg postanowień, ułatwiających stwierdzanie niezwłoczne faktów możliwego obchodzenia lub łamania przez strony wojujące przepisów konwencji i usuwanie podobnych nadużyć.

W uchwałach swoich wita więc XIV Konferencja z zadowoleniem tę nową konwencję i poleca Czerwonym Krzyżom narodowym baczenie, aby humanitarne przepisy jej były zawsze ściśle przestrzegane.

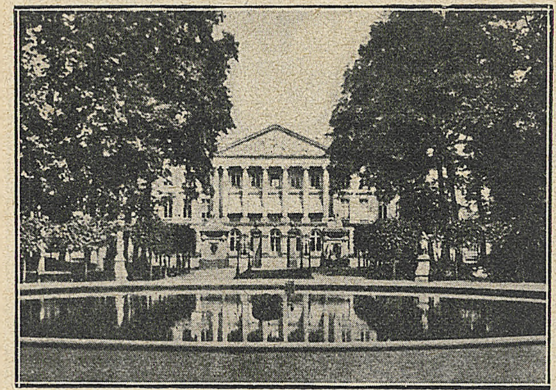
Szczególnie podkreśla XIV Konferencja znaczenie praktyczne dla Cz. Krzyża apelu, z którym uczestnicy tej konferencji dyplomatycznej zwrócili się do rządów wszystkich państw, wzywając je do udzielania wszelkiego poparcia swoim Czerwonym Krzyżom narodowym, jako organizacjom, których działalność humanitarna przyczynia się wydatnie do wytworzenia tak pożądanego przez wszystkich poczucia solidarności pomiędzy narodami.

Oprócz konwencji tej rozpatrywała Konferencja zawartą jednocześnie z nią, również 27 lipca 1929 r., nową Konwencję Międzynarodową o jeńcach wojennych, dążącą do możliwego łagodzenia ich losu, zaaprobowała opracowany przez Komitet Międzynarodowy C. K. projekt nowej Konwercji o wojnie powietrznej, a także poleciła Komitetowi Międz. opracowanie projektu nowej konwencji o losie ludności terenów okupowanych.

Na podstawie również doświadczenia wojny światowej zaleciła Konferencja Cz. Krzyżom narodowym lepsze przygotowanie się na przyszłość do niesienia pomocy rannym w czasie bitew morskich, wskazując szereg konkretnych w tym kierunku zadań i środków do ich wypełnienia.

Duże zainteresowanie wywołała sprawa stanowiska, jakie zająć powinien Czerw. Krzyż w stosunku do projektu nowej konwencji, mającej na celu łagodzenie następstw zastosowania blokady przez państwa wojujące. Uznając więc w zasadzie za bezsporne, że należy dążyć do ulżenia doli ludności cywilnej kraju blokowanego, wysunięto w szczególe pytanie, czy państwo, uznane przez Ligę Narodów za napastnika, wszczynającego z pogwałceniem praw międzynarodowych wojnę, i skutkiem tego ulegającego, na podstawie art. 16 Paktu Ligi Narodów, blokadzie przez połączenie siły państw członków Ligi Narodów, powinno korzystać z dobrodziejstw nowej Konwencji o łagodzeniu następstw blokady? Zdania były podzielone, zależnie mniej więcej od przypuszczalnej sytuacji danego kraju w podobnym wypadku, i sprawa została odłożona dla dalszego dokładniejszego jej opracowania.

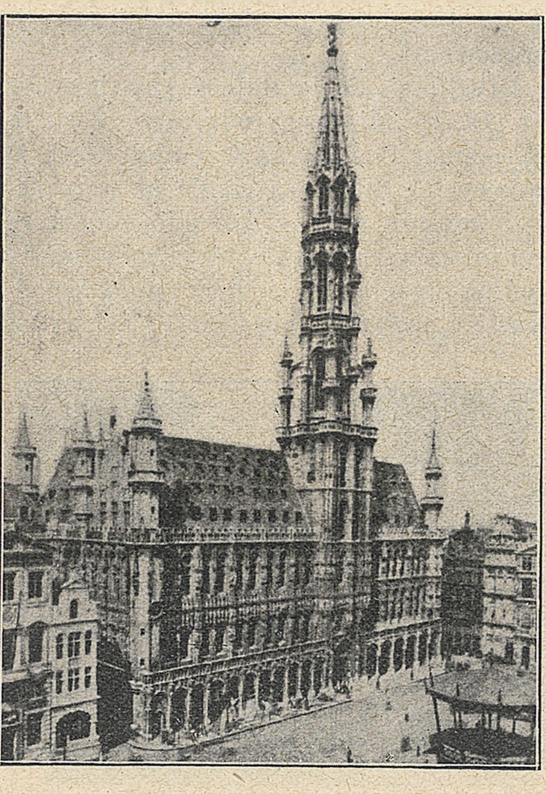
Uruchomienie działalności zawiązanego w r. 1927 „Międzynarodowego Związku Wzajemnej Pomocy na wypadek klęsk żywiołowych", napotyka ciągle na przeszkody z powodu nieratyfikowania odnośnego aktu przez wymaganą w nim liczbę państw. Według wszelkiego jednak prawdopodobieństwa nastąpi to nie później, niż w roku

Pałac Narodowy.

przyszłym, wobec czego XIV Konferencja zaleca Czerwonym Krzyżom narodowym jaknajlepsze przygotowanie się zawczasu do należytego wypełnienia obowiązków, jakie spadną na nie z tego tytułu, mając na uwadze, że według wszelkiego prawdopodobieństwa za organ wykonawczy całej tej organizacji międzynarodowej uznany zostanie urzędownie Czerwony Krzyż, a mianowicie: Komitet Międzynarodowy w Genewie, jako organ centralny kierowniczy i Czerw. Krzyże narodowe, jako aparaty wykonawcze.

Pozatem, po zapoznaniu się ze stanem działalności Czerwonokrzyskiej w różnych dziedzinach i w różnych krajach, uchwaliła Konferencja szereg dyrektyw działalłalności tej dotyczących. Tak naprz., w sprawie organizacji Kół Młodzieży C. K. uchwalony został wniosek polski, zalecający usilne popieranie tej organizacji zarówno przez Cz. Krzyże narodowe, jak i przez Ligę Cz. Krzyży; w sprawie pielęgniarek uchwała zaleca dążenie do możliwego podniesienia poziomu ich wykształcenia i powiększenia ich liczby, w sprawie niesienia pomocy ofiarom wypadków samochodowych — zaleca Cz. Krzyżom tworzenie odpowiednich organizacji na drogach, w sprawie lotnictwa sanitarnego — wzywa Czerw. Krzyże do energicznego współdziałania jego rozwojowi.

Ratusz w Brukseli.

Sprawą jednak, dominującą ponad wszystkiemi innemi, była sprawa przyszłej wojny chemicznej. Sprawie tej poświęcone były prace całej osobnej komisji, zajęła ona również najwięcej uwagi na posiedzeniach plenarnych.

Jak wiadomo w r. 1925 podpisany został w Genewie przez kilkadziesiąt państw t. zw. protokuł genewski, zabraniający używania do walki gazów i innych środków chemicznych i bakterjologicznych. Ratyfikacja jednak protokułu tego idzie bardzo opornie. Gdy w roku 1928 zasiadała w Hadze XIII Międzynarodowa Konferencja Cz. Krzyża, protokuł ten ratyfikowany był zaledwie przez 7 państw. Konferencja ta, na wniosek delegacji polskiej, uchwaliła wówczas zwrócić się do rządów o przyśpieszenie ratyfikacji.

Apel ten odniósł pożądany skutek. Gdy zebrała się po 2 latach XIV Konferencja w Brukseli, liczba ratyfikacji dosięgła 22. Dążąc jednakże do tego, aby zakaz wojny gazowej był powszechnym, XIV Konferencja uchwaliła zwrócić się ponownie do wszystkich państw, należących do Konwencji Cz. Krzyża, a państw takich jest w chwili obecnej 57, z wezwaniem, aby przyspieszyły ratyfikację protokułu genewskiego.

Jednocześnie, rozważywszy działalność Komitetu Międzynarodowego C. K. w sprawie ochrony ludności cywilnej przed wojną chemiczną, i zapoznawszy się z wynikami prac 2 narad Komisji Ekspertów, odbytych w r. 1928 w Brukseli i w r. 1929 w Rzymie, XIV Konferencja poleciła Komitetowi Międzynarodowemu rozwijać nadal jaknajusilniej działalność w tym samym kierunku

i towarzystwom narodowym Cz. Krzyża— prowadzić jaknajszerszą akcję ochrony ludności cywilnej przed skutkami wojny gazowej.

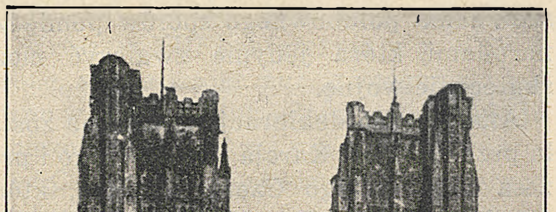
Uchwalenie jednocześnie tych dwuch rezolucyj: wzywającej państwa do wyrzeczenia się wojny chemicznej i wzywającej narody do przygotowania się na wypadek jej wybuchu — wywołało pewne wątpliwości, co do ich jakgdyby sprzeczności. Wątpliwość ta usunięta została jednak przez przypomnienie, że wszak wszystkie główne mocarstwa ratyfikowały Pakt Kelloga, zabraniający wogóle prowadzenia wojny, a jednocześnie wszystkie te mocarstwa prowadzą forsowne zbrojenia się na wypadek wojny.

W dodatku zakomunikowana została Konferencji opinja 8 najwybitniejszych na świecie znawców prawa międzynarodowego, którzy zapytani przez Komitet Międzynarodowy Cz. Krzyża, oświadczyli jednozgodnie, że wszelkie istniejące dotychczas akty dyplomatyczne nie zabezpieczają bynajmniej ludności cywilnej od tragicznych następstw wojny.

Świadomość potwornych wprost klęsk, grożących ludzkości w razie wybuchu wojny gazowej z jednej, a jednocześnie wyczucie niezwykle naprężonej i niepewnej sytuacji politycznej w Europie — z drugiej strony, skłoniły Konferencję do powzięcia w tej sprawie szeregu uchwał i zaleceń, z których pozwolimy sobie przytoczyć tutaj narazie tylko jedną:

> XIV Konferencja Międzynarodowa Czerwonego Krzyża uważa, że jest bezwzględnym obowiązkiem Cz. Krzyży narodowych:
>
> zastosować wszelkie możliwe środki dla ratowania ludności cywilnej od niebezpieczeństw, grożących jej w razie walki chemicznej, ewent. połączonej z innemi środkami ataku, stosując się do instrukcyj, udzielanych przez władze państwowe,
>
> spowodowywać wydawanie przez rządy odpowiednich instrukcyj i wprowadzać je w wykonanie, występując ze swojej strony z jaknajszerszą inicjatywą we wszystkich wypadkach, gdyby władze państwowe nie ustaliły odpowiednich środków działania,
>
> informować perjodycznie władze państwowe o postępie prac przy realizacji zamierzonego planu.
>
> Konferencja wyraża jednocześnie pragnienie, aby rządy zajęły się organizacją obrony czynnej wielkich skupień ludności przeciwko atakom lotniczym; idzie tu o środki o charakterze czysto wojskowym, które są jednak niezbędne dla ochrony ludności cywilnej.

Pomimo tych wszystkich zaleceń, dotyczących przygotowywania środków obronnych, Konferencja zdawała sobie w pełni sprawę z ich niedostateczności; wobec codziennych postępów w wynajdywa-

Kościół Sw. Guduli.

niu i wytwarzaniu coraz potężniejszych środków ataku i zniszczenia, zdawała sobie sprawę, że wojna, gdyby obecnie wybuchła, spowodowałaby klęski i wprost zagładę cywilizacji, może już niedopoprawienia, — jako więc jedyny skuteczny sposób usunięcia tych klęsk wojny, widziała jedynie — usunięcie samej wojny.

Rozumiejąc jednocześnie wątpliwą wartość całego już szeregu istniejących aktów prawa międzynarodowego, ukrócających zapędy wojenne narodów (Pakt Ligi Narodów, Protokuł Genewski, Pakt Kelloga), Konferencja zwróciła się w inną stronę — w stronę prawa moralnego i uchwaliła rezolucję, zgłoszoną uroczyście przez urzędowego przedstawiciela całej wszechświatowej organizacji Cz. Krzyża, p. Hubera, prezesa Komitetu Międzynarodowego C. K., wzywającą wszystkie Czerwone Krzyże narodowe, aby użyły całej swej powagi i całego swego wpływu moralnego na swoje społeczeństwo w celu poparcia idei rozstrzygania polubownego sporów pomiędzy narodami, która jedynie zwalczyć może skutecznie wojnę.

Analogiczna deklaracja zgłoszona została przez Księcia Karola Szwedzkiego i prezesa Szwedzkiego Czerw. Krzyża, który specjalnie przybył do Brukseli, aby osobiście wezwać Czerwone Krzyże wszystkich narodów świata do podjęcia największych wysiłków w celu ratowania zagrożonego pokoju i odwrócenia możliwej klęski ludzkości.

Niepewna, naelektryzowana sytuacja, w której żyje w ostatnich czasach Europa, a w dużym stopniu i świat cały, znalazła, jak widzimy, wyraźne odbicie w nastrojach Konferencji, która zrobiła ze swojej strony wszystko, co było w jej mocy, aby uświadomić o tem i skłonić do zastosowania zawczasu wszelkich możliwych środków ochronnych nie tylko Czerwone Krzyże narodowe, ale i rządy wszystkich krajów, gdyż nie zapominajmy, że Konferencja Międzynarodowa Cz. Krzyży reprezentuje w równej zupełnie mierze Czerwone Krzyże, jak i rządy państw. Zarówno więc rząd Polski, jak i Polski Czerwony Krzyż winny wyciągnąć niezwłocznie z tego odpowiednie konsekwencje.

Program XIV Konferencji, ze względu na rozrastający się ciągle zakres działalności Czerw. Krzyża, był olbrzymi, wykonanie jego zajęło sześć długich dni pracy w komisjach i na zebraniach plenarnych.

Załatwiono kilkadziesiąt spraw, z których większość wymagałaby oddzielnego szczegółowego sprawozdania.

Posiedzenia Konferencji odbywały się w pałacu brukselskiej Akademji Nauk, inauguracja jej odbyła się w obecności Belgijskiej Pary Królewskiej.

Organizacja Konferencji pod względem technicznym, a także gościnność względem kilku setek jej uczestników przynosi chlubę Belgijskiemu Czerwonemu Krzyżowi, który był jej gospodarzem.

JADWIGA SUFFCZYŃSKA.

Z KOMISJI PIELĘGNIARSTWA NA XIV KONFERENCJI CZERWONEGO KRZYŻA W BRUKSELI
6—11 PAŹDZIERNIKA 1930 R.

W historji pielęgniarstwa Czerwonego Krzyża pamiętną winna być XIV Konferencja w Brukseli, po raz pierwszy bowiem specjalna komisja rozważała zagadnienia pielęgniarstwa. Dotychczas międzynarodowe konferencje mało czasu i miejsca poświęcały pielęgniarstwu i było ono zazwyczaj jednym z wielu punktów w rozmaitych komisjach. W ciągu 60 lat istnienia Czerwonego Krzyża przygotowanie personelu pielęgniarskiego Cz. Krzyża uległo ogromnym zmianom, w miarę jak rola kobiety, jako pielęgniarki, była coraz więcej uznawana i kiedy zdano sobie sprawę, że oprócz zamiłowania do pielęgniarstwa i poświęcenia koniecznem jest także przygotowanie praktyczne i wiadomości teoretyczne.

Już w roku 1869 Konferencja w Berlinie uchwala rezolucję, aby w czasie pokoju przygotowywać kobiety na pielęgniarki, poddając je egzaminowi i polecając im ,,pielęgnować ubogich chorych".

W 10 lat później raport przygotowany na III konferencję przez Stowarzyszenie Pań Francuskich podaje szczegóły o przygotowaniu pielęgniarek: ,,nie zapominamy nawet o opatrunkach... jednak nie w szpitalu, bo wyraz ten i wyobrażenia, które przypomina, przestraszyłyby panie, które mogą odwiedzać szpitale tylko w czasie wojny....."

Konferencja VII w roku 1902 i XIII w roku 1907 poleca już przeprowadzać kursa dla pielęgniarek i praktykę w ambulatorjach lub szpitalach.

X konferencja w r. 1921 wspomina już o pielęgniarkach zawodowych, żądając od nich świadectwa z odbycia wystarczających nauk i polecając, aby Czerwony Krzyż czuwał nad przygotowaniem pielęgniarek w tych krajach, gdzie szkolenie pielęgniarek nie jest kontrolowane przez państwo.

Wreszcie XIII konferencja w r. 1928 w Hadze, stwierdzając że: ,,pielęgniarki zarówno w czasie wojny jak i w czasie pokoju są powołane do ważnej roli", zachęca narodowe Cz. Krzyże do otwierania wzorowych szkół pielęgniarstwa, do zapisywania do rezerw pielęgniarek dyplomowanych i ochotniczek pomocniczych, zachowując odrębne świadectwa i nazwę zależnie od długości trwania kursu.

Rezolucje XIII konferencji były tematem dyskusji na Doradczym Komitecie Pielęgniarek przy Lidze Cz. K. w październiku 1929 r., a uchwały przezeń powzięte zostały opracowane przez Wydział Pielęgniarstwa przy Lidze Cz. Krz. w Paryżu wspólnie z przedstawicielką Międzynarodowego Komitetu C. K. w Genewie i jako raport przedstawione na XIV konferencji.

Trzy główne tematy opracowane w raporcie były następujące:

1) Rejestracja pielęgniarek dyplomowanych, przygotowanie ochotniczek pomocniczych i rejestracja tychże.

2) Szkolenie zawodowych pielęgniarek:

a) wytyczne zasady przy zakładaniu szkół pielęgniarstwa,

b) rola Cz. Krzyża w szkoleniu pielęgniarek.

3) Przygotowanie pomocniczego personelu do pracy na polu higjeny społecznej.

Komisja pielęgniarstwa zbierała się w sali oznaczonej imieniem „Florencji Nightingale", odbyła ona 4 posiedzenia przy współudziale około 30 osób, delegatek i delegatów 20 państw, Komitetu Międzynarodowego w Genewie, Ligi Cz. Krz. w Paryżu, Międzynar. Stow. Pielęgn. Zawodowych, Międzynar. Związku Pomocy Dzieciom i t. d. Pomiędzy delegatkami były przewodniczące pielęgniarek Cz. Krzyża, osoby bardzo utytułowane, byli też lekarze, jako przedstawiciele pielęgniarek np. Szwajcarji i Persji, były też dyplomowane pielęgniarki, pracujące w swoich narodowych Czerw. Krzyżach. Przewodniczyła obradom Markiza di Targiani Giunti, przewodnicząca sióstr Italskiego Cz. Krzyża, a jednocześnie prezeska Doradczego Komitetu Pielęgniarstwa przy Lidze Cz. Krz., osoba o niezwykłym wdzięku, rozumie, orjentująca si ęw dążeniach i ideałach pielęgniarstwa nowoczesnego, jak zawodowa pielęgniarka, a przytem nadzwyczaj umiejętnie prowadząca obrady.

Niezwykle ożywiona dyskusja i może najdłuższa, toczyła się o miano „pielęgniarki", względnie sióstr C. K., które chciano zachować jedynie dla absolwentek szkół pielęgniarstwa, nadając uczennicom kursów Cz. Krz., przygotowujących pomocniczy personel na wypadek wojny, nazwę: ochotniczek - pomocniczych, samarytanek, wolontarjuszek i t. p.

Natomiast wszyscy jednomyślnie wypowiedzieli się za utworzeniem „Wydziału pielęgniarstwa" przy każdym narodowym Cz. Krzyżu pod kierunkiem dyplomowanej pielęgniarki, któremu byłaby powierzona rejestracja pielęgniarek dyplomowanych i ochotniczek pomocniczych.

Odnośnie do programów szkół pielęgniarstwa Czerw. Krzyża, Konferencja przyjęła bez dyskusji obszerny raport, przygotowany przez Komisję Edukacyjną przy Międzynarodowej Radzie Pielęgniarek, jako podstawę przy zakładaniu i prowadzeniu szkół P. C. K., uważając że raport ten wypracowany przez fachowe osoby i z wielkiem doświadczeniem w dzidzinie pielęgniarstwa, jest miarodajny i można odnosić się do niego z zupełnem zaufaniem.

Czas trwania nauki w szkołach pielęgniarstwa był żywo dyskutowany, kraje, w których od uczennic w szkołach pielęgn. wymagają wyższego cenzusu naukowego, t. j. minimum 6 kl. szkoły średniej, tak jak w Polsce, wypowiedziały się za kursem 2 letnim, inne kraje, w których wymagają jedynie ukończenia szkoły powszechnej, uważały, że 3 letni pobyt w szkole jest najkrótszym okresem czasu, w którym można przygotować pielęgniarkę do jej pracy w szpitalu przy chorych.

Grecki Czerwony Krzyż przedstawił raport o szkoleniu pomocniczych higjenistek na kursach rocznych.

Licząc się z koniecznością jaknajszybszego dostarczenia higjenistek do pracy społecznej, i ogromnem zapotrzebowaniem z jednej strony, a brakiem dyplomowanych pielęgniarek z drugiej — Komisja ustosunkowała się przychylnie, ale z wielu zastrzeżeniami. Jednym z poważnych argumentów przeciw tym kursom jest obawa zmylenia opinji publicznej, że tak krótkie kursy są wystarczające dla przygotowania pielęgniarek społecznych, zwłaszcza w krajach, gdzie pielęgniarstwo, jako zawód dla kobiet, oparty na naukowych podstawach jest jeszcze nowy, a opinja publiczna jeszcze niewyrobiona i nieustalona.

Do opracowania wniosków została powołana Komisja Rezolucji, do której weszły: prezydjum Komisji, oraz delegatki: Polski, Francji i Niemiec. W ciągu 3 posiedzeń Komisja opracowała rezolucje, które były przedstawione na plenarnem posiedzeniu konferencji i jednogłośnie przyjęte.

Podajemy je w skróceniu:

Konferencja:

zapoznawszy się z raportem Ligi C. K. opracowanym wspólnie z delegatami Międzynarodowego Komitetu C. K.,

będąc wyrazicielką dążeń narodowych Czerwonych Krzyży do przygotowania dostatecznej liczby pielęgniarek dyplomowanych i ochotniczek pomocniczych na wypadek wojny, oraz na potrzeby kraju w czasie pokoju,

przypominając o pożytku, wypływającym dla narodowych Czerwonych Krzyży z zakładania własnych szkół pielęgniarskich i przyczyniania się do organizowania zawodowego pielęgniarstwa na podstawach naukowych,

wyraża życzenie:

1) aby narodowe Czerwone Krzyże zapoznały się z raportem, opracowanym przez Komitet wychowawczy Międzynarodowego Stowarzyszenia Pielęgniarek Zawowych i zasady w nim zawarte zastosowały w swych szkołach pielęgniarstwa,

2) aby narodowe Czerwone Krzyże dołożyły wszelkich starań, by wszczepić w pielęgniarki zawodowe i ochotniczki pomocnicze idee miłosierdzia i poświęcenia, które są podstawą Konwencji Genewskiej,

3) aby tytuł pielęgniarki dyplomowanej był zastrzeżony tylko dla absolwentek szkół pielęgniarstwa z pełnym programem teoretycznym i dostateczną praktyką szpitalną, o ile możliwe z kursem 3 letnim,

4) aby narodowe Czerwone Krzyże, rejestrujące jako rezerwę pielęgniarki dyplomowane, absolwentki innych szkół pielęgniarstwa, wymagały od nich państwowego egzaminu z pielęgniarstwa lub szkolenia równoznacznego z programem szkół pielęgniarstwa Czerwonego Krzyża,

5) aby narodowe Czerwone Krzyże powierzały wydziałom pielęgniarstwa przy Zarządach Głównych:

a) rejestrację pielęgniarek zawodowych,

b) rejestrację ochotniczek pomocniczych i przygotowanie ich do zadań, jakie mają wykonać.

Zaleca:

Narodowym Czerwonym Krzyżom prowadzenie dokładnych wykazów imiennych i adresów pielęgniarek dyplomowanych i ochotniczek pomocniczych z zaznaczeniem gotowości stawienia się ich do służby czynnej P. C. K. w razie nagłego powołania.

Konferencja:

uznając konieczność rozwoju higjeny społecznej przy współpracy pielęgniarek dyplomowanych w pracy społecznej,

wyraża życzenie:

1) aby narodowe Czerwone Krzyże podwoiły wysiłki w celu wyszkolenia w dostatecznej liczbie pielęgniarek dyplomowanych, przygotowane do pracy jako pielęgniarki społeczne,

2) aby zatrudnienie pomocnic higjenistek, które otrzymały krótsze przygotowanie, było tolerowane tylko w miarę koniecznej potrzeby na okres przejściowy i na przeciąg czasu ściśle ograniczony.

STANDARYZACJA MATERJAŁU SANITARNEGO NA XIV KONFERENCJI MIĘDZYNARODOWEJ CZERWONEGO KRZYŻA W BRUKSELI

6—11 PAZDZIERNIKA 1930 R.

Standardyzacja materjału sanitarnego była przedmiotem obrad w II Sekcji Konferencji. Członek Stałej Komisji Standardyzacyjnej, płk. dr. Van Baumbergen (Hiszpanja), zdał sprawę z dotychczasowych czynności Komisji:

Na Konferencji XIII w Hadze Komisja Standardyzacyjna złożyła sprawozdanie ze swych czynności od początku jej ukonstytuowania się. Od tego czasu z zadań Komisji jedne zostały ukończone i postanowienia przyjęte oraz wykonane przez odnośne służby zdrowia i towarzystwa społeczno-filantropijne, inne zagadnienia poddane zostały powtórnym badaniom. Komisja Standardyzacyjna dąży do rozstrzygnięcia włożonych na nią zadań na drodze jaknajbardziej praktycznej i z tego powodu w pracach swych przyjęła za zasadę pewną kolejność:

1) Wybór przedmiotów do opracowania i wyznaczenie referentów.

2) Rozpatrywanie referatów i opracowywanie wniosków, które przekazywane są organom służby zdrowia i zarządom właściwych towarzystw narodowych społecznych dla uzyskania ich opinji, co jest nader pożądanem.

3) Opinje te są poddawane w Komisji wyczerpującemu rozpatrzeniu i dyskusji dla uzgodnienia opinji i uzyskania jednomyślności w poglądach. Wnioski ostateczne przedstawiane są konferencjom międzynarodowym Czerwonego Krzyża przy udziale w nich delegatów wszystkich rządów, którym uchwały komunikowane są na drodze dyplomatycznej. Pozatem, opierając się na doświadczeniu swych członków w Instytucie Badań Materjału Sanitarnego, Komisja uzupełnia przyjęte wnioski dodatkowemi wnioskami o charakterze doradczym, które uważa za swój obowiązek podawać do wiadomości w zakresie przygotowywania materjału.

Bardzo ważnym faktem dla przyszłych prac Komisji Standardyzacyjnej stanowiło nawiązanie stosunku z Międzynarodewemi Kongresami medycyny i farmacji wojskowej przy udziale sekretarza Komitetu Stałego tych Kongresów p. majora Doktora Vonkena (Belgja). Należy zaznaczyć, że w sprawie ustalenia opaski neutralnej Czerw. Krzyża, odnośne wnioski i propozycje pozostały narazie w zawieszeniu do czasu wypowiedzenia się w tej materji Konferencji Dyplomatycznej, mającej zająć się rewizją Konwencji Genewskiej. Konferencja ta odbyła się w lipcu 1929 r. i postanowiła powierzyć Komisji Standardyzacyjnej opracowanie wzoru opaski jednolitej dla personelu sanitarnego nie noszącego munduru wojskowego. W tym celu uproszono członka Komisji generała Collins'a o przeprowadzenie w tym zakresie badań i przedstawienie projektu, co zostało dokonane przez niego. Powzięte już uprzednio uchwały w sprawie płytki tożsamości, uległy również pewnym modyfikacjom na wyżej wymienionej Konferencji Dyplomatycznej i w nowem brzmieniu podane są poniżej.

Zagadnienie transportu rannych na nartach i sankach zostało już rozwiązane, co jest sprawą b. doniosłą dla krajów, obfitujących w opady śnieżne.

W zakresie nomenklatury zranień Komisja Standardyzacyjna uzyskała cenną współpracę ze strony Sekcji Higjeny Ligi Narodów.

Następnie p. płk. Van Baumbergen przedstawił następujące wnioski Komisji Standardyzacyjnej do aprobaty XIV Konferencji:

I. Nosze polowe,

przyjęte w Hadze 1928 r. i następnie zmodyfikowane jak następuje:

Odległość wewnętrznych powierzchni do zawieszania i podtrzymywania odmierzona na długości drążków — 119 ctm.

Powierzchnia minim. 10 cm.^{2} pozostać ma wolną z każdego końca tych 119 cm. dla przepuszczenia przy rządów do zawieszania lub podtrzymywania.

Waga maxim. 12 kilo.

Zmiany te stanowią niewielkie uzupełnienie celem dokładności wykonania.

II. Pasy do noszy.

Przyjęte w Hadze 1928 r.

III. Opatrunek osobisty.

Przyjęty w Hadze 1928 r.

IV. Płytka tożsamości.

Przyjęta w Hadze 1928 r. i zmieniona jak następuje:

„Płytka tożsamości powinna być z materjału niepalnego i odporna na produkty rozkładu trupiego; grubość jej ma wynosić 2 mm. i ma posiać kształt owalny".

Zgodnie z uchwałą Konferencji w Hadze (1928 r.) i w Genewie (1929 r.) dodatek, dotyczący sanitarjuszy, został anulowany.

Co do materjału, to przyjęto pierwotnie aluminium, jako metal najlepszy dla płytek tożsamości, lecz doświadczenie armji francuskiej wykazało, że ulega ono zniszczeniu przez jad trupi i dlatego Komisja wysunęła nowy dezyderat co do tego materjału.

V. Karta sanitarna (fiche médicale) frontowa.

Przyjęta w Hadze 1928 r.

VI. Karta szpitalna.

Przyjęta w Hadze 1928 r.

VII. Karta ewakuacyjna.

Przyjęta w Hadze 1928 r.

VIII. Nomenklatura zranień wojennych.

Przyjęta w Hadze 1928 r.

IX. Lektyka juczna (cacolet-litière).

Przyjęta w Hadze 1928 r.

X. Przedmioty tożsamości.

1) Opaska neutralna (sprawa uregulowana została przez Konwencję Genewską 1929 r., art. 21).

2) Karta tożsamości:

1. Świadectwo tożsamości przewidziane przez art. 21 Konwencji Genewskiej dla personelu sanitarnego nie noszącego munduru wojskowego stanowi t. zw. karta tożsamości.

2. Dokument ten składa się z kartki pojedyńczej lub złożonej we dwoje: pierwsza i ostatnia strona przeznaczone są wyłącznie na odnotowania standardyzowane, ważne z punktu widzenia międzynarodowego; wewnętrzne strony karty złożonej we dwoje są pozostawione na odnotowania do dyspozycji każdej narodowości wg. jej uznania (data ważności, funkcja właściciela karty, zmiany, i t. p.).

3. Karta ma być z kartonu i może być włożona do koperty, chroniącej przed zniszczeniem jej.

4. Karta powinna być zaopatrzona w znak Czerw. Krzyża.

5. Wymiary karty: długość — 14 cm., szerokość — 10 cm.

Na pierwszej stronie karty będą figurowały wiadomości obowiązujące, dotyczące nazwy kraju, organizacji, do której dany osobnik należy, numer porządkowy, imię i nazwisko właściciela karty, jego cechy zewnętrzne, podpis, i t. p., na ostatniej zaś stronie — fotografja właściciela, pieczątki organizacji społecznej, władz wojskowych, i t. d.

XI. Zastosowanie noszy polowych do ręcznych przyrządów na kółkach.

I. Przyrządy takie stanowią znaczne ułatwienie przy transporcie ręcznym.

II. Przyrządy należy odróżniać:

A. przeznaczone do transportu na równinach,

B. przeznaczone do transportu w okolicach górzystych.

III. Przyrządy winny wogóle odpowiadać następujący warunkom:

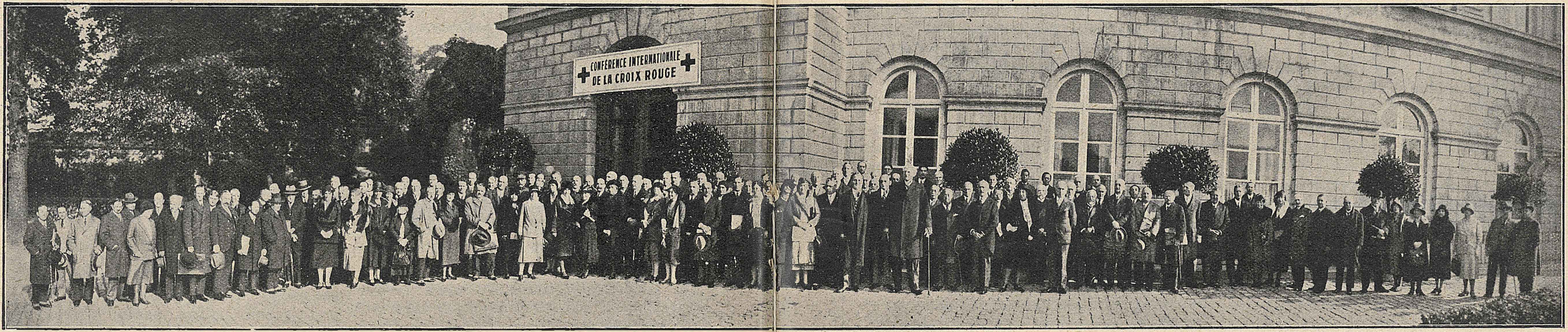
a) prostota pod względem wykonania jak również łatwość składania i rozkładania,

b) obciążenie jaknajmniejsze i rozłożenie na części, mogące być wymienianemi,

c) konstrukcja z materjału metalowego trwałego i taniego,

d) wygoda dla rannego w spokoju i ruchu,

e) łatwość załadowania noszy na wózek i naodwrót, by każdej chwili można rannego niesionego ręcznie włożyć na wózek lub zdjąć z niego i nieść ręcznie,

UCZESTNICY XIV MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI CZERWONEGO KRZYŻA W BRUKSELI.

f) możliwie najmniejsza dostrzegalność wózka w terenie;

w szczególności:

A. Przyrząd dla równin:

a) przystosowalność do łatwego transportu różnemi środkami lokomocji (etatowemi lub rekwirowanemi),

b) waga jaknajmniejsza przy zastosowaniu cech trwałości (max. 50 kg.),

c) umieszczenie dla noszy takie, by punkt ciężkości nie ulegał przemieszczeniu i przystosowalność do różnych typów noszy,

d) średnica kół — 90 cm. do 1 metra,

e) odległość wewnętrzna kół — max. 1 metr.,

f) sposoby zabezpieczenia rannego przed wstrząsami i tarciem kół.

B. Przyrząd dla miejscowości górskich.

Wytyczne w opracowaniu.

XII. Zastosowanie noszy polowych, jako stołu operacyjnego i łóżka.

1. Wysokość odnośnych urządzeń ma wynosić: a) dla stołu operacyjnego, podobnie jak dla zwykłego takiegoż stołu, powiększona o 5—10 cm., b) dla łóżka — 50 cm. powyżej poziomu ziemi.

2. Wszystkie przyrządy powinny odznaczać się trwałością i dostateczną mocą dla oporu siłom, działającym w kierunku pionowym, poziomym, bocznym i po przeciętnej i nie dopuszczać do przesuwania się stołu na podstawie; ta ostatnia ma wynosić maxim. 10 cm².

3. Przyrządy te mają być skonstruowane według 3-ch zasad:

a) współmierność (solidarité) dwuch podstaw stołu (chevalets),

b) współmierność podstaw u noszy,

c) dwie podstawy oddzielne.

4. Przy równych warunkach współmierność przedmiotów: a) i b) jest wyższą od przyrządów c).

5. Przyrządy a) i b) powinny utrzymać na obu końcach ciężar 180 kilo. W przyrządzie c) każda podstawa powinna unieść ten ciężar.

6. Przyrządy odnośne mają być (ze względu na transport) niewielkich rozmiarów, lekkie i składać się z niewielu części łatwo montowanych.

7. Pożądanem jest, ażeby stoły operacyjne i łóżka tak skonstruowane posiadały powierzchnię oporu zapomocą płyty (deski) ruchomej, łatwo przystosowalnej do noszy. Płyta ta ma mieć wagę jaknajmniejszą i nie zawierać części wystających.

Nb.: Komisja zwraca uwagę panów konstruktorów, że co się tyczy drążków w noszach polowych, to należy brać pod uwagę różnicę wysokości i szerokości drążków (hampes), zależnie od modelu noszy (2½—7 cm.), oraz zbliżanie ich wzajemne pod ciężarem rannego lub zależnie od gatunku płótna.

Przystosowanie noszy polowych standardyzowanych do samolotów znajduje się w stadjum badań.

Komisja zwraca uwagę szczególnie na nosze polowe i jest przekonana, że ustaliła model, który odpowiada potrzebom różnego rodzaju transportu; te same nosze mogą służyć do różnych celów, od chwili wzięcia na nie rannego, aż do jego oddania do szpitala.

Co się tyczy wozów sanitarnych, to przewiduje się ich przystosowanie do noszy standardyzowanych, do wykopów dróg żelaznych, wiaduktów i do ich oczyszczania i odkażania.

Sprawozdanie płk. Van Baumbergena uzupełnił przewodniczący II Sekcji gen. Marotte (Francja) następującemi uwagami ogólnemi: Komisja Standardyzacyjna ma za sobą już 5 lat pracy. Jej celem jest badanie skrupulatne okazów i wzorów, nadsyłanych przez państwa, Czerwone Krzyże, konstruktorów i osoby prywatne, porównywanie różnych typów i wybranie typu możliwie idealnego, nadające się do standardyzacji. Toteż jest nader pożądanem nadsyłanie Komisji ze wszech tron wzorów do badania. Gen. Marotte wyraża uznanie i podziękowanie Komitetowi Międzynarodowemu C. K., który corocznie poświęca sprawozdaniom Komisji spory tom druku, obficie ilustrowany, i zwraca

się do obecnych z prośbą, ażeby wszyscy, o ile tylko mogą, przychodzili z pomocą Komisji, która nie może zbytnio powiększać liczby swych członków, gdyż stałaby się wówczas konferencją. Mówca obiecuje, że uchwały Komisji będą nadal komunikowane wszystkim krajom, by wysłuchać ich opinji.

Nie należy przytem zapominać, że XIII Konferencja Haska uprosiła rządy o zwolnienie od opłat przewozowych i celnych materjału sanitarnego, nadsyłanego do Komisji i odwrotnie — przez nią rozsyłanego, co zostało osiągnięte.

Wreszcie nader ważną sprawą są konkursy, ogłaszane za pośrednictwem Komitetu Międzynarodowego C. K. na rok lub dwa przed terminem. Ponieważ ostatnio ogłoszony konkurs na płytkę tożsamości i karty sanitarne nie dał pożądanych wyników z powodu małej ilości nadesłanych wzorów, lub opóźnień, Komisja zgłosiła wniosek przesunięcia terminu tego konkursu na r. 1931. Gen. Marotte kończy apostrofą do P. Delegatów XIV Konferencji Międzynarodowej, że losy Komisji Standardyzacyjnej znajdują się w ich ręku i że nie będzie ona egzystowała bez ich pomocy i współpracy.

XIV Konferencja Międzynarodowa po wysłuchaniu powyższych referatów, przyjęła następujące wnioski II Sekcji w sprawie standardyzacji materjału sanitarnego:

„Konferencja przyjmuje do wiadomości z żywem zadowoleniem sprawozdanie z czynności Komisji Standardyzacyjnej podczas jej 2-ch ostatnich sesyj (IV i V). Konferencja prosi Komisję o stałe informowanie o jej postępach i o nowych pomysłach, które mogłyby wpłynąć na zmianę pierwotnie powziętych uchwał lub na tok przyszłych jej obrad. Konferencja wyraża podziękowanie Komitetowi Międzynarodowemu C. K. za ułatwienie prac Komisji i za ogłaszanie drukiem wyników tej pracy, oraz wdzięczność rządom, które delegują swych ekspertów, dostarczają dokumentów, subwencjonują Instytut Międzynarodowy Badań Materjału Sanitarnego i wzbogacają jego zbiory".

„XIV Konferencja poleca uwadze wszystkich rządów, które podpisały Konwencję Genewską i wszystkim Stowarzyszeniom Czerwonego Krzyża prace Stałej Komisji Standaryzacyjnej materjału sanitarnego i prosi o nadsyłanie do Instytutu badań materjału sanitarnego w Genewie wzorów, planów, opisów i t. p., dotyczących przedmiotów, podlegających badaniu i o zwolnienie nadal tych przedmiotów od kosztów transportu i od opłat celnych, stosownie do życzenia, wyrażonego przez XIII Konferencję Międzynarodową C. K. Wreszcie prosi o rozpowszechnianie ogłoszeń o konkursach, okresowo organizowanych, wraz z ich warunkami".

Nakoniec XIV Konferencja uchwaliła następujący wniosek II Sekcji, zgodnie z propozycją Szwedzkiego Czerw. Krzyża i z opinją Komitetu Międzynarodowego C. K.:

I. Każdy narodowy Czerwony Krzyż zaopatruje swój materjał sanitarny znakiem heraldycznym Czerw. Krzyża (Półksiężyca, Lwa lub Słońca).

II. Znak heraldyczny C. K. ma zachować swój typ i ma być uwidoczniony wyraźnie bez żadnych zmian w oryginale.

III. Dla oznaczenia materjału mają być stosowane litery, przyjęte przez Konwencję Międzynarodową 1926 r. (Paryż, 24.IV) dla ruchu automobilowego i drogowego, które to litery powinny być wypisane powyżej znaku emblematu) C. K. w ramce widocznej (cadre distinct).

IV. Każde stowarzyszenie narodowe jest uprawnione do umieszczenia własnych liter w drugich ramkach poniżej znaku Czerwonego Krzyża.

Streścił *L. Zembrzuski.*

(Wg. sprawozdania urzędowego Konferencji „Séance plenière", 11 octobre.

ś. p. Płk. Dr. Henryk Hirszfeld

Dnia 22 października r. b. rozstał się z tym światem po ciężkiej chorobie serca dr. med. ś. p. Henryk Hirszfeld. Pułk. dr. Hirszfeld po wystąpieniu w r. 1927 z wojska polskiego, w którem służył na różnych stanowiskach administracyjno-sanitarnych od r. 1919, poświęcił się praktyce, jako lekarz urzędników państwowych w m. Warszawie.

Zarząd Główny Polsk. Czerw. Krzyża, ceniąc doświadczenie zdobyte przez ś. p. d-ra Hirszfelda na polu pracy sanitarno - kojskowej, powołał Go d. 1 stycznia 1928 r. na referenta Wydziału Sanitarnego, powierzając Mu zwłaszcza agendy spraw pogotowia sanitarnego i organizowanie kursów sanitarnych z tem pogotowiem związanych. Był to okres regulowania i uporządkowania tego zakresu działalności Polsk. Cz. Krzyża i z zadań tak trudnych i odpowiedzialnych w tym zakresie ś. p. płk. dr. Hirszfeld wywiązywał się bez zarzutu ku zupełnemu zadowoleniu władz i swych przełożonych.

Ś. p. płk. dr. Hirszfelda cechowały niezwykła skromność, takt i pracowitość oraz ujmująca prostota przy dużej kulturze ducha i umysłu. Był On przykładem urzędnika - obywatela, t. j. nie odrabiającego sumiennie tylko swe godziny biurowe, lecz pojmującego swą pracę ideowo i dając z siebie o wiele więcej, niż wymagały tego ramy obowiązujących regulaminów pracy. To też Zarząd Główny P. C. K. z żalem przyjął rezygnację płk. dr. Hirszfelda, gdy po roku pracy prosił o zwolnienie Go ze stanowiska referenta Wydziału Sanitarnego z powodu niemożności pogodzenia pracy biurowej z wzmagającą się stale jego pracą zawodową lekarską w Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy.

Wyrazem nader życzliwego stosunku Zarządu Głównego do działalności ideowej płk. dr. Hirszfelda na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża, był list pożegnalny następującej treści do Niego wystosowany:

L. 1348.
d. 9 marca 1929 r.

Do WPana

Płk. Dr. Henryka Hirszfelda.

Zarząd Główny P. C .K., udzieliwszy Panu Pułkownikowi zwolnienia ze stanowiska Referenta Wydziału Sanitarnego Biura Zarządu Głównego stosownie do Jego podania, wyraża żal z powodu rozstania się z Nim i przesyła Panu Pułkownikowi wyrazy podziękowania i uznania za Jego sumiennną i ideową pracę dla Polskiego Czerwonego Krzyża. Zarząd Główny ma nadzieję, że Pan Pułkownik nie zechce zerwać ostatecznie z Polskim Czerw. Krzyżem i w miarę możności nie odmówi swej cennej współpracy z naszą Instytucją.

(—) Prezes Zaborowski

(—) Dyrektor Rutkowski

I nie odmawiał istotnie swej współpracy ś. p. Dr. płk. Hirszfeld, gdyż wiele razy Wydział Sanitarny Zarz. Gł. P. C. K. zwracał się do Niego z prośbą o doświadczone rady lub opinje, zawsze bez zwłoki podążał, by je z całą gotowością udzielić w imię dobra sprawy i działalności Polskiego Czerwonego Krzyża.

Cześć Jego pamięci!

Z działalności Polskiego Czerwonego Krzyża

Posiedzenie Komitetu Głównego P. C. K.

W dn. 25 b. m. odbyło się w sali Warsz. Tow. Ubezpieczeń posiedzenie Komitetu Głównego P. C. K. pod przewodnictwem Wice-Prezesa Komitetu p. Włodzimierza Kryńskiego. Sprawozdanie z działalności Zarządu Gł. za czas od 1 czerwca do 15 października r. b. wygłosił Prezes Zarządu Gł. p. Ludwik Darowski, poczem p. Włodzimierz Kryński wygłosił interesujące sprawozdanie z XIV-tej międzynarodowej Konferencji Czerwonego Krzyża w Brukseli, w której brała czynny udział delegacja polska. Konferencja ta, jak wynika ze sprawozdania położyła główny nacisk na przygotowanie przez narodowe organizacje Czerwonego Krzyża należytego ratownictwa ludności cywilnej przed skutkami wojny lotniczo - chemicznej. Konferencja podkreśla konieczność, by Czerwony Krzyż przez szkolenie drużyn ratowniczych i organizowanie ekwipunku ratowniczego stworzył należytą gwarancję bezpieczeństwa ludności cywilnej na wypadek wojny — w czasie ataków gazowych.

Omawiana była również sprawa utworzenia międzynarodowego Komitetu Ratownictwa w czasie katastrof lub klęsk żywiołowych.

W toku dalszych obrad Komitetu przyjęto jednolity typ umundurowania dla drużyn ratowniczych, utworzenia ratowniczego pogotowia drogowego, a zwłaszcza zaopatrzenie dróżników w specjalne apteki P. C. K., celem niesienia natychmiastowej pomocy przed przybyciem lekarza w wypadkach katastrof autobusowych i samochodowych.

Ponadto przyjęto szereg wniosków w zakresie spraw organizacyjnych P. C. K. jak utworzenie stałych aparatów wykonawczych w Okręgach P. C. K. i t. p.

Kurs dla instruktorów głównych drużyn ratowniczych Polsk. Czerwonego Krzyża.

W dniu 31 października r. b. nastąpiło zakończenie 4-tygodniowego kursu dla instruktorów głównych drużyn ratowniczych P. C. K. Kurs ukończyło z wynikiem zadawalniającym 7 słuchaczów, których delegowały nast. Okręgi: Białostocki (2 instruktorów), Kaliski, Kielecki, Lwowski, Lidzki, Warszawski.

Celem uzupełnienia wysłuchanych wykładów, przemówił do kończących Kurs Naczelny Dyrektor P. C. K. dr. Bohdan Zakliński, który podkreślił, że drużyny ratownicze P. C. K. nie są przeznaczone tylko do ratownictwa w czasie walki gazowej, ale również doniosłe znaczenie drużyn ratowniczych występuje wrazie katastrof żywiołowych w czasie pokoju.

Dalej dyr. Zakliński poruszył konieczność, dokładnego poznania terenu działania, sprzętu ratunkowego i t. p., gdyż tylko w ten sposób nabyte wiadomości teoretyczne znajdą właściwe i umiejętne zastosowanie.

Również nieodzownem jest, aby każdy kończący kurs znał zastosowanie punktu sanitarno - odżywczego, środków transportowych, jak: dwukołówki, samochody sanitarne.

Wreszcie w zakończeniu przemówienia Dyr. Zakliński położył nacisk, by instruktorzy główni spełniali jednocześnie misję propagowania celów i zadań Polskiego Czerwonego Krzyża, a to zapomocą przekonywania ludzi, że działalność P. C. K. obejmuje realne potrzeby dla codziennego życia.

Potem dopiero przystąpić można do formowania drużyn ratowniczych.

Nadanie odznaczenia honorowego P. C. K. Prezesowi Estońskiego Czerw. Krzyża.

W czasie trwania 14 międzynarodowej Konferencji C. K. w Brukseli Hr. Potocki Prezes Komitetu Gł. P. C. K. i delegat Rządu na XIV Konferencji wręczył Prezesowi Estońskiego Czerwonego Krzyża Dr. H. Leesmentowi odznakę honorową P. C. K.— I-go stopnia, jako wyraz uznania za jego wysoce humanitarną działalność.

Dr. Leesment podziękował w gorących słowach za ten wysoki zaszczyt, podkreślając wspólność pracy na polu działalności obu narodowych Towarzystw Czerwonego Krzyża dla dobra ludzkości.

W związku z nadaniem powyższego odznaczenia przedstawicielowi Estońskiego Czerwonego Krzyża odbyło się w poselstwie polskiem w Brukseli przyjęcie, wydane przez posła polskiego w Brukseli D-ra Tadeusza Jackowskiego.

Schronisko P. C. K. dla wycieczek w Gdyni.

Dzięki energicznym zabiegom Oddziału Gdyńskiego oraz przy poparciu Zarządu Gł. P. C. K. powstało w Gdyni specjalne schronisko dla wycieczek młodzieży szkolnej, wyposażone w odpowiednie urządzenia sanitarno - higjeniczne skanalizowane, zaopatrzone w wodociągi oraz światło elektryczne.

Nowowybudowane schronisko Polskiego Czerwonego Krzyża może każdorazowo przyjąć wycieczki do 65 osób za niską opłatę, przyczem dokładane są starania, aby schronisko to powiększyć. Obecnie posiada ono 4 baraki, z których 3 stanowią sypialnie po 20 miejsc w każdym, a 4-ty — kuchnię i pokój jadalny.

Schronisko P. C. K. w Gdyni.

Zakończenie Kursu Sióstr Pogotowia Sanitarnego w Lublinie.

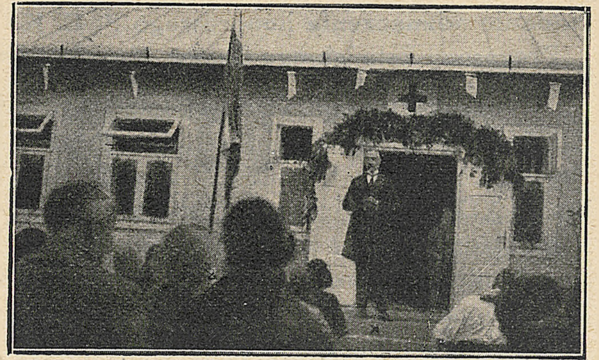
Dnia 19.X w sali Kasyna Oficerskiego odbyło się uroczyste wręczenie świadectw z ukończenia IV Kursu Sióstr Pogotowia Sanitarnego P. C. K. Punktualnie o godz. 17-ej sala zapełniła się gośćmi.

Zagaił uroczystość Prezes Okręgu Lubelskiego P. C. K. Dr. Stanisław Bryła, wygłaszając dłuższe przemówienie o celach i zadaniach, oczekujących siostry P. C. K., poczem kolejno przemawiali pp.: hr. Tarnowska, Przewodnicząca Korpusu Sióstr P. C. K. z Warszawy, Dr. Garbaczewski, jako Szef Sanitarny Okręgu Lubelskiego P. C. K., płk. Dr. Sosnowski w imieniu D. O. K. II i Dr. Czesław Kujawski w imieniu nie-

obecnego p. Wojewody, poczem wręczono świadectwa z ukończenia kursów. Na zakończenie po pięknem przemówieniu Prezesa Zarządu Głównego P. C. K. w Warszawie p. L. Darowskiego, zostały przypięte odznaki honorowe P. C. K. dwum zasłużonym siostrom P. C. K., Ewie Chocianowicz i Janinie Kurczównie.

Ostatnia przemawiała absolwentka kursu, p. Marja Łabęcka, wzywając swe koleżanki do wytrwałej pracy i wskazując na wzniosłe cele, jakie czekają je w ich samarytańskiej pracy, kończąc przemówienie swoje, wzniosła okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej.

Po ukończeniu uroczystości, absolwentki zaprosiły na czarną kawę wszystkich obecnych, gdzie w bardzo miłym nastroju przepędzono kilka godzin.

Poświęcenie Ośrodka Zdrowia P. C. K. w Biłgoraju. Przemawia Dr. Cz. Kujawski, v.-prezes Lubelskiego Okręgu P. C. K.

Zarząd Oddziału Biłgorajskiego wraz z delegatami Okręgu na poświęceniu Ośrodka Zdrowia w Biłgoraju.

Poświęcenie „Ośrodka Zdrowia P. C. K." w Biłgoraju.

W dniu 28 września r. b. o godz. 13 odbyło się poświęcenie „Ośrodka Zdrowia P. C. K." w Biłgoraju.

Jako delegaci z Okręgu Lubelskiego byli obecni: vice-prezes p. Dr. Czesław Kujawski i kierownik biura p. Kazimierz Janiszewski. Po uroczystem poświęceniu Ośrodka Zdrowia, przystrojonego kwiatami, zielenią i chorągwiami narodowemi, wygłosił okolicznościowe przemówienie ks. kan. Koziołkiewicz, miejscowy dziekan, poczem ski, jako przewodniczący Komitetu budowy odczytał sprawozdanie finansowe, Dr. Czesław Kujawski jako delegat Okręgu wygłosił dłuższe przemówienie o celach i zadaniach P. C. K., składając życzenia Zarządowi Oddziału w imieniu Zarządu Gł. kolejno przemawiali pp.: Starosta Szałow- i Okręgu Lubelskiego. Następnie przemawiał Dr. Safjan, sekretarz Oddziału, obrazując historję budowy Ośrodka, w końcu przemawiał burmistrz miasta Biłgoraja, p. Władysław Kabat, nawołując obecnych do gromadnego zapisywania się na członków P. C. K. i szerzenia haseł i idei jego.

Poczem wszyscy obecni wpisali się do księgi pamiątkowej Okręgu.

Poświęcenie sztandaru Koła Młodzieży P. C. K. w Chechle.

Dnia 19 b. m. w kościele parafjalnym w Dobroniu pow. Łaskiego, ks. proboszcz Kotlicki poświęcił sztandarek Koła Młodzieży P. C. K. w Chechle, chrzestnymi rodzicami którego byli: p. Helena Michalska z Mogilna i p. Bolesław Paszkiewicz z Chechła.

Po nabożeństwie i wręczeniu sztandarku organizatorowi i przewodniczącemu Koła p. Wł. Kinastowskiemu, odbyła się defilada młodzieży ze sztandarkami Czerwonego Krzyża z Chechła i Łasku, Drużyn Ratowniczych P. C. K. z Dobronia i Chechła, przyczem ogólną uwagę zwracały ratowniczki w pięknych mundurkach oraz sekcja ratowników w kostjumach przeciwiperytowych. Również w defiladzie brały udział drużyny P. W. z Dobronia i Ldzania oraz straże pożarne z Chechła, Dobronia i Mogilna. Defiladzie przygrywała jak zwykle ofiarna orkiestra dobrońska pod batutą p. Kabzy, a zamykał defiladę podziw wzbudzający samochód sanitarny, łaskawie użyczony przez Pabjanicki Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża.

W czasie posiłku młodzieży w Domu Ludowym, w remizie Straży Pożarnej wiceprezes Oddziału Łaskiego P. C. K. p. Jerzy Kierońskí wygłosił odczyt p. t.: „Zadania i cele Polskiego Czerwonego Krzyża". Po odczycie wszystkie organizacje i tłumy publiczności udały się do pobliskich „gór dobrońskich", gdzie na tle walki zaimprowizowanej przez hufce P. W. pod komendą p. sierżanta Romańskiego, drużyny ratownicze z Chechła i Dobronia, kierowane przez instruktorów P. C. K., pp. Łakomskiego i Bonińskiego, rozwijały swoją akcję sanitarną, a gdy okolica została „zagazowaną", przeprowadzono akcję ratowniczą przeciwgazową. Rannych i zagazowanych samochód sanitarny przewoził do pobliskiego punktu opatrunkowego.

Zawdzięczając technicznej organizacji p. Wł. Bonińskiego i gospodarczej p. Marcina Krawczyńskiego, uroczystości i pokazy wypadły ku ogólnemu zadowoleniu publiczności.

Widok młodocianych sanitarjuszek, odczyt i pokazy przyszłych walk oraz działalność w przyszłości drużyn ratowniczych P. C. K., przyczyniły się do spopularyzowania idei czerwonokrzyskiej i niewątpliwie przysporzy tej organizacji wielu członków i sympatyków.

Zarząd Oddziału na miejscu reprezentowała prezeska p. Marja Szwejcerowa, która tą drogą składa wszystkim biorącym udział w akcji, serdeczne podziękowanie.

Pochód drużyn ratowniczych P. C. K. w Dobroniu.

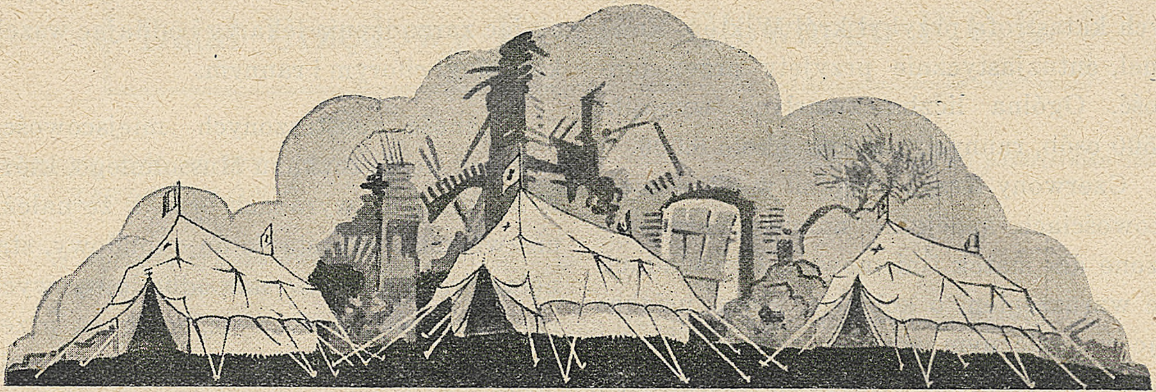
Z życia i z prasy.

ALICJA BEŁCIKOWSKA. Powstanie listopadowe. Warszawa, 1930. Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy. Cena 2.80 zł.

Z okazji zbliżającej się setnej rocznicy powstania listopadowego, Wojskowy Instytut Naukowo - Wydawniczy wydał niezwykle pożyteczną pracę p. t. „Powstanie listopadowe". Praca ta składa się z prelekcji, pieśni powstańców, poezyj powstańczych, wreszcie poezyj wieszczów naszych oraz poetów współczesnych o powstaniu.

Prelekcja zawiera krótko i popularnie ujętą historję powstania. W dziale pieśni powstańców czytelnik znajdzie 36 pieśni, z których 32 zaopatrzone są w nuty, przygotowane na chóry trzygłosowe przez prof. Stanisława Kazurę. Poezyj powstańczych jest 13, pióra Garczyńskiego, Gosławskiego, Gaszyńskiego i Goszczyńskiego. W ostatnim rozdziale autorka zebrała 9 poezyj o powstaniu — wieszczów naszych: Słowackiego, Wyspiańskiego, Mickiewicza oraz 7 poezyj poetów współczesnych: Or-Oto, Relidzyńskiego i Dębickiego. Pracę zdobi 20 ilustracyj, stanowiących fragmenty batalistyczne najcelniejszych malarzy, oraz portrety wybitnych lub znanych naówczas postaci.

Książka nadaje się zarówno jako materjał do przygotowania obchodu powstania listopadowego, jak i jako ciekawa lektura. Należy nadmienić, że książka ta została polecona do użytku w szkołach wszelkich typów przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Czerwony Krzyż Zagranicą

Akcja Italskiego Czerwonego Krzyża dla ofiar trzęsienia ziemi.

Ostatni zeszyt wydawnictwa „La Croce Rossa Italiana" zawiera wstrząsające szczegóły o akcji ratowniczej, przeprowadzonej przez Italski Czerwony Krzyż na terenach nawiedzonych w końcu lipca r. b. przez gwałtowne trzęsienie ziemi. Najbardziej ucierpiały prowincje położone na południu i na wschodzie od Neapolu. Pierwsza wiadomość o strasznej klęsce nadeszła do Rzymu rankiem dnia 23 lipca. Mussolini wydał niezwłocznie rozkaz prezesowi Italskiego Czerwonego Krzyża udania się na miejsce dotknięte klęską trzęsienia ziemi. W parę godzin później wyruszył już z Rzymu pierwszy pociąg ratowniczy. Cała akcja pomocy odbywająca się pod kierownictwem Czerwonego Krzyża, była doskonale zorganizowana i stanęła istotnie na wysokości podjętego zadania. Wszędzie, gdzie się zjawiali przedstawiciele Czerwonego Krzyża, powstawały odrazu ogromne białe namioty, opatrzone znakiem Czerwonego Krzyża. Pomoc sanitarna udzielana rannym i chorym, opieka nad starcami i nad dziećmi, nieustająca praca przybyłego w znacznej ilości personelu Czerwonego Krzyża przyczyniały się do uspokojenia paniki i do zaprowadzenia porządku i ładu.

Księżna d'Aosta wśród ofiar trzęsienia ziemi.

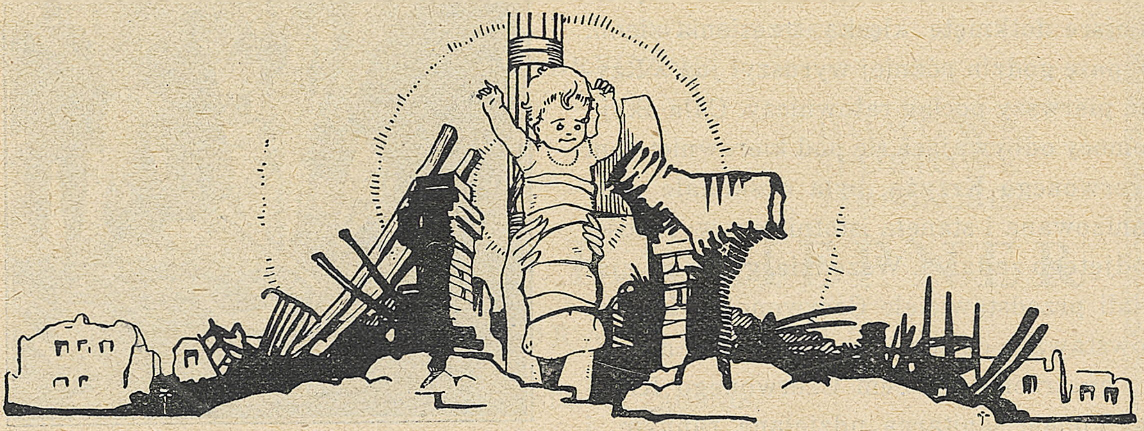
Dnia 25 lipca do miejscowości dotkniętych katastrofą przybył król Wiktor - Emanuel, entuzjastycznie przyjęty przez ludność. Ogólna liczba zmarłych wynosiła 1500 osób, rannych zaś było około 6.000.

Czerwony Krzyż urządził w kilku miejscowościach specjalne namioty, przeznaczone dla matek i niemowląt. Opowiadano ze wzruszeniem o kobiecie, która uciekając w panicznym strachu z miejscowości Ariano, dotkniętej strasznym wstrząsem, musiała się zatrzymać na stopniach pobliskiego kościoła i tam powiła dwoje bliźniąt. Namioty dla położnic zostały urządzone w czterech większych miastach, dotkniętych trzęsieniem ziemi: Ariano, Lacedonia, Melfi, Castel Baronia.

Należy się również słowo głębokiego uznania pielęgniarkom Italskiego Czerwonego Krzyża, które z ogromnem poświęceniem i niestrudzoną wytrwałością niosły pomoc potrzebującym. Świeciły im przykładem dostojna protektorka pielęgniarstwa w Italji JKW. księżna d'Aosta i jej młoda synowa ks. Anna. Obie zamieszkały w namiotach i pracowały bez wytchnienia, spełniając zarządzenia lekarzy i oddając wszelkie usługi chorym i rannym.

Ludność spustoszonych miejscowości, stosując się do rozkazu Mussoliniego, który w lapidarnych wyrazach orzekł, że należy niezwłocznie przystąpić do odbudowy, stanęła odrazu do pracy nad odbudową swych zniszczonych domów i wspomagana przez rząd Italski, dokonała w szybkim tempie olbrzymiego wysiłku. Według ustalonego pierwotnie planu, akcja odbudowy miała być ukończona w październiku roku bieżącego. Rząd Italski przeznaczył 100 miljonów lirów na ten cel.

W pierwszych dniach sierpnia r. b. grono przedstawicieli Międzynarodowego Komitetu Ligi Czerwonych Krzyży i narodowych towarzystw Czerwonego Krzyża udało się do miejscowości, nawiedzonych trzęsieniem ziemi i gruntownie się zaznajomiło z działalnością Italskiego Czerwonego Krzyża na terenie tej wielkiej żywiołowej klęski.

Dział Urzędowy Zarządu Głównego P. C. K.

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
ZARZĄD GŁÓWNY
L. 7910.

Warszawa, dnia 23 października 1930 r.

W sprawie tymczasowej
Instrukcji budżetowej.

Do

Zarządu Okręgu (15-tu) Polskiego Czerwonego Krzyża.

PISMO OKÓLNE.

W ślad pisma L. 6892 z dn. 3. I. 1930 r. i w związku z pismem L. 6912. z dn. 13. IX. 1930 r., Zarząd Główny Polskiego Czerwonego Krzyża przesyła w załączeniu .... egz. skorygowanej na zasadzie opinji Okręgów i Komisji Finansowo-Budżetowej Komitetu Gł. P. C. K., tymczasowej instrukcji budżetowej dla Oddziałów PCK., oraz .... egz. szematów sprawozdań-budżetów Oddziałowych do użytku Oddziałów PCK. w związku z opracowaniem sprawozdań za r. 1930 i preliminarzy budżetowych na r. 1931.

Nadesłane druki prosimy rozesłać w odpowiednich ilościach do wszystkich Oddziałów na terenie Okręgu, z wezwaniem do przedstawienia Zarządowi Okręgu preliminarzy budżetowych na r. 1931 w terminach, wskazanych pismem okólnem L. 4473 z dn. 24. VI. 30 r.

Formularze do użytku Zarządu Okręgu będą nadesłane w najbliższej przyszłości.

otrzymują:

1.	Okr.	Białostocki	—	14	instr.	56	szemat.	—	r. 70	zał.
2.	„	Kaliski	—	5	„	20	„	—	25	
3.	„	Kielecki	—	19	„	76	„	—	95	
4.	„	Krakowski	—	20	„	80	„	—	100	
5.	„	Lubelski	—	10	„	40	„	—	40	
6.	„	Lwowski	—	56	„	224	„	—	280	
7.	„	Łódzki	—	15	„	60	„	—	75	
8.	„	Podlaski	—	12	„	48	„	—	60	
9.	„	Poleski	—	9	„	36	„	—	45	
10.	„	Pomorski	—	20	„	80	„	—	100	
11.	„	Śląski	—	19	„	76	„	—	95	
12.	„	Warszawski	—	24	„	96	„	—	120	
13.	„	Wielkopol.	—	59	„	236	„	—	295	
14.	„	Wileński	—	7	„	28	„	—	35	
15.	„	Wołyński	—	9	„	36	„	—	45	

POLSKI CZERWONY KRZYŻ
ZARZĄD GŁÓWNY
L. 8425.

Warszawa, dnia 17 listopada 1930 r.

W sprawie budżetu.

Do

Zarządu Okręgu (15) Polskiego Czerwonego Krzyża.

PISMO OKÓLNE.

Rozległe zadania P. C. K. w dziedzinie obrony Państwa i ratownictwa ogólnego, wynikające z § 1 statutu Stowarzyszenia, wymagają dla ich należytego wykonania metodycznej i usprawnionej pracy we wszystkich jednostkach organizacyjnych.

Zarząd Główny P. C. K. prowadzi obecnie intensywnie akcję w kierunku uregulowania w drodze ustawodawczej podstaw finansowych Stowarzyszenia i unormowania współpracy z instytucjami

państwowemi. W powyższej akcji Zarząd Gł. pozbawiony jest zasadniczego czynnika, t. j. jednolitego budżetu, odźwierciadlając całkowitą działalność P. C. K. wymową cyfr i poczynań, pozyskał dla Stowarzyszenia należne prawo obywatelstwa nietylko wśród społeczeństwa, lecz i należyte zrozumienie u władz państwowych.

Dotychczasowy budżet Zarządu Gł. PCK., stanowiący zaledwie tylko odcinek działalności PCK. nie może być działalności tej wyrazem. Próba opracowania ogólnego budżetu Stowarzyszenia na r. 1930 nie dała należytych wyników, lecz jednolity budżet na r. 1931 w obecnym stanie pracy i poczynań PCK. jest dla Stowarzyszenia nieodzowną koniecznością dla zapewnienia Stowarzyszeniu podstaw należytego rozwoju i zapewnienia właściwego przysługującego mu stanowiska pośród instytucji społecznych.

Wobec powyższego i na zasadzie art. 5 p. 2 statutu i uchwały Komitetu Gł. z dn. 25.X.1930 r., przypominając wydanie w tym względzie zarządzenia, a w szczególności pismo okólne L. 4473 z dn. 24. VI. 1930 r. oraz przesłane przy piśmie L. 6912 z dn. 13. X. 30 r. wskazówki co do opracowania budżetów Okręgów i Oddziałów PCK. na r. 1931, oraz z uwagi na to, że prace związane z wcześniejszym sporządzeniem preliminarza budżetowego na r. 1931 omawiane i uchwalone na Zjeździe Prezesów Zarządów Okręgów w dn. 6. IX. 30 r. w Warszawie są już, jak stwierdziliśmy, w wielu Okręgach wykonywane, — przesyłamy przy niniejszym szematy sprawozdań - budżetów Okręgów i prosimy Zarząd Okręgu, aby niezwłocznie po otrzymaniu niniejszego wydał Zarządom Oddziałów i Kół zarządzenia dotyczące wyczerpującego opracowania preliminarzy budżetowych na r. 1931 i nadesłania ich do Okręgu do dn. 1. XII. 1930 r. — Zarząd Główny zauważa, że Zarząd Okręgu przedsięwziąć winien wszelkie środki dla ułatwienia i skłonienia Zarządów Odziałów do opracowania preliminarzy budżetowych w terminie do 1. XII. r. b. W tym celu proponujemy wyjazdy do Oddziałów przedstawicieli Okręgów, czy zaangażowanie fachowych sił rachunkowych, aby tylko preliminarze budżetowe sporządzone były w Oddziałach dokładnie i terminowo. Otrzymany w ten sposób materjał winien być zanalizowany przez Zarząd Okręgu i przygotowany wraz z budżetem Zarządu Okręgu, jako preliminarz budżetowy Okręgu do dn. 9. XII. 1930 r., gdyż w okresie od 9—17. XII r. b. przybędą do Okręgów wg. załączonej marszruty przedstawiciele Zarządu Gł. PCK., którzy po przejrzeniu preliminarzy oraz poczynieniu ewent. poprawek lub sprostowań, zabiorą przygotowane preliminarze, które posłużą Zarządowi Gł. jako wstępny materjał przy układaniu ogólnego preliminarza budżetowego PCK., oraz dla prac Komisji Finansowo-Budżetowej Komitetu Głównego.

Zarząd Główny PCK. zauważa jednak, że powyższe czynności w niczem nie uszczuplą kompetencji Zarządów Okręgów i Oddziałów, gdyż przygotowane preliminarze budżetowe poddane zostaną zatwierdzeniu przez władze Oddziałów i Okręgów w trybie, przewidzianym przez statut (lecz w przyśpieszonych terminach, podanych na Zjeździe PP. Prezesów Zarządów Okręgów i Szefów Sanit. Okr., które to terminy uważane być muszą za ostateczne).

Przy opracowaniu preliminarzy budżetowych na r. 1931, Zarząd Gł. PCK. prosi przyjąć pod uwagę wykonanie w możliwie całkowitej rozciągłości planu prac PCK. według wytycznych pisma Zarządu Gł. L. 60/tjn. z dn. 20. VII. 1929 r., oraz L. 5063 z dn. 18. X. 1929 r., jak również zamierzenia programu prac, podanego w sprawozdaniu Stowarzyszenia za r. 1929, z najwybitniejszem uwzględnieniem szkolenia drużyn ratowniczych i ich wyekwipowania.

Jednocześnie Zarząd Główny PCK. kładzie szczególny nacisk na wykonanie uchwał Komitetu Gł. z dn. 25. X. 30 r., podanych w załączniku. Wykonanie tych uchwał musi znaleźć swój wyraz w budżecie na r. 1931.

Ważną niezmiernie i aktualną sprawą jest przygotowanie odpowiednich magazynów dla należytego przechowania i konserwacji zwiększających się zapasów materjałów pogotowia sanitarnego w Okręgu, a nawet w poszczególnych Oddziałach.

Zarząd Główny pozwala sobie raz jeszcze zwrócić uwagę Zarządowi Okręgu na ważność prac budżetowych, będących wykładnikiem poczynań Stowarzyszenia i apeluje gorąco o dołożenie wszelkich starań i wysiłków, aby realne wyniki naszej pracy godnie odpowiadały wysokim statutowym zadaniom Stowarzyszenia i ułatwiły Zarządowi Głównemu PCK. pomyślne przeprowadzenie akcji ugruntowania podstaw finansowych PCK.

Jednocześnie Zarząd Główny PCK. komunikuje, że zgodnie z uchwałą powziętą na posiedzeniu w dn. 31. X. 30 r., prot. N. 36, p. 11, wobec nienadesłania przez większość Okręgów opinji i wniosków w sprawie zmiany okresu budżetowego, Zarząd Gł. pozostawia na r. 1931 okres budżetowy kalendarzowy.

Prosimy uprzejmie o odwrotne zawiadomienie, czy wyznaczone terminy objazdów będą odpowiednie dla Zarządu Okręgu.

35 zał.

Zał. Nr. 1

Marszruta objazdu Okręgów PCK. przez przedstawicieli Zarządu Głównego PCK. w związku z pracami budżetowemi na rok 1930:

1. Okręg	Białostocki	(Białystok)	11.XII.1930 r.
2. „	Kaliski	(Kalisz)	14.XII.1930 r.
3. „	Kielecki	(Kielce)	16.XII.1930 r.
4. „	Krakowski	(Kraków)	16.XII.1930 r.
5. „	Lubelski	(Lublin)	12.XII.1930 r.
6. „	Lwowski	(Lwów)	9 i 10.XII.1930 r.
7. „	Łódzki	(Łódź)	13.XII.1930 r.
8. „	Podlaski	(Siedlce)	13.XII.1930 r.
9. „	Poleski	(Brześć n/B.)	12.XII.1930 r.
10. „	Pomorski	(Toruń)	data przyjazdu zostanie załatwiona oddzielnem pismem.
11. „	Śląski	(Katowice)	„ „ „
12. „	Warszawski	(Warszawa)	termin podany zostanie dodatkowo.
13. „	Wielkopolski	(Poznań)	15.XII.1930 r.
14. „	Wileński	(Wilno)	10.XII.1930 r.
15. „	Wołyński	(Łuck)	11.XII.1930 r.

Zał. Nr. 2

Wyciąg z protokułu Komitetu Gł. PCK. z dn. 25. X. 1930 r.

pkt. 3: „Komitet Główny po zapoznaniu się z pracami i uchwałami XIV-ej Konferencji Międzynarodowej Czerw. Krzyża, poleca Zarządowi Gł., Zarządom Okręgów i Oddziałów podjęcie wszelkich wysiłków w celu jaknajszybszego i jaknajszerszego wykonania programu ratownictwa ludności cywilnej przed skutkami wojny chemicznej, przy jednoczesnem jaknajszerszem uświadamianiu ludności tej o grożących jej niebezpieczeństwach i o sposobach zabezpieczenia się przed nimi".

pkt. 4-a): 1. „Komitet Główny zaleca Okręgom PCK. ustanowienie u siebie stanowiska Inspektora Okręgu, którego obowiązkiem będzie:

a) inspekcja Oddziałów i instytucji PCK. na terenie Okręgu, oraz udzielanie im porad i wskazówek, w szczególności w zakresie administracji, rachunkowości, propagandy i organizacji;

b) propaganda działalności i rozszerzanie organizacji PCK.

2. Zakres czynności i obowiązków Inspektora Okręgu będzie szczegółowo uregulowany w regulaminie, uchwalonym przez Zarząd Okręgu w ramach wzorowego regulaminu, opracowanego przez Zarząd Główny;

3. Stanowisko Inspektora Okręgu jest płatne, przyczem wysokość wynagrodzenia ustali Zarząd Okręgu w zależności od kwalifikacji kandydata i warunków miejscowych, i odpowiednie kwoty umieści w budżecie Okręgu;

4. Utworzenie aparatu wykonawczego może być ustanowione również w niektórych Oddziałach PCK., wg. uznania Zarządów Okręgowych".

pkt. 4-b): 1. Komitet Główny uznaje konieczność utrzymania wydawnictw perjodycznych P. C. K.:
a) „Polski Czerwony Krzyż" — jako organu centralnego Stowarz. PCK.,
b) „Czyn Młodzieży PCK." — jako organu Kół Młodzieży PCK.

2. Powyższe wydawnictwa, jako służące sprawom całej organizacji PCK., a w szczególności sprawom Okręgów i Odziałów, winny być popierane i podtrzymywane finansowo przez wszystkie Okręgi i Oddziały przez abonowanie 4 egz. przez każdy Zarząd Okręgu i 2 egz. przez każdy Zarząd Oddziału PCK. pisma „Polski Czerwony Krzyż" i zyskiwanie prenumeratorów dla pisma „Czyn Młodzieży".

3. Dla przyjścia z pomocą wydawnictwom, Zarząd Gł. ma prawo zbierania ogłoszeń na terenie całego Państwa bezpośrednio, lub za pośrednictwem Okręgów, wg. swego uznania. Zarząd Główny PCK. z sum wpłaconych za ogłoszenia, wypłaca 15% odnośnym Okręgom, na terenie których są zebrane ogłoszenia. Za ogłoszenia dostarczane przez Okręgi, Zarząd Gł. wypłaca 50% od sum wpłaconych za ogłoszenia.

4. Komitet Główny zaleca Zarządowi Gł. zastosowanie wszystkich rozporządzalnych środków dla uzyskania od Okręgów i Oddziałów zaległych należności za prenumeratę.

5. Akwizytor czy też urzędnik PCK., który zechce zbierać ogłoszenia do pism PCK., musi meldować się zaraz po przyjeździe w Zarządzie poszczególnych Okręgów, dla zaznajomienia Okręgu, gdzie i jakie ogłoszenia zamierza zbierać".

pkt. 4-c): „Komitet Główny przyjmuje do wiadomości wykonanie budżetu Zarządu Gł. PCK. za okres 8 miesięcy 1930 r. i w związku z sytuacją finansową PCK.—poleca Zarządowi Okręgów PCK.:
1) regulować swe zobowiązania z tytułu otrzymanego materjału pogotowia sanitarnego w ciągu 1930 r., oraz wstawienie odpowiednich sum do budżetów Okręgów i Oddziałów na r. 1931,
2) wykonanie zobowiązań, wynikających z § 49 statutu, dotyczącego wpłacania odsetek dla Zarządu Gł. PCK. za r. 1929 i 1930,
3) nabywanie znaczków PCK., zamówionych przez Zarząd Główny na skutek życzeń Zarządów Okręgów".

pkt. 4-d): „Komitet Główny, opierając się na opinji Zjazdu Prezesów i Szefów Sanitarnych Okręgów PCK. z dn. 6. IX. r. b. o konieczności jednolitego umundurowania drużyn ratowniczych PCK., zatwierdza przedstawiony wzór kompletnego munduru i zaleca Zarządom Okręgów i Oddziałów zaopatrzenie w takie mundury wszystkich drużyn ratowniczych, tworzonych na ich terenach. Patki na kołnierzu koloru czerwonego należy zmienić na kolor biały z czerwonym krzyżem. Do protokułu Komitetu Gł. z dn. 25. X. 30 r. należy dołączyć opis umundurowania wraz z furażerką dla członków drużyn ratowniczych wszystkich stopni".

pkt. 4-c): „Komitet Główny, opierając się na opinji Zjazdu Prezesów i Szefów Sanitarnych Okręgowych PCK. z dn. 6. IX. 30 r. co do projektu organizacji pogotowia drogowego PCK.— poleca Zarządowi Głównemu, w miarę możności i w porozumieniu z właściwemi władzami państwowemi, wprowadzenie do programu prac na r. 1931 i wykonanie przez Okręgi i Oddziały PCK. projektu organizacji pogotowia drogowego PCK. w Polsce, opartego na drużynach ratowniczych".

pkt. 4-f): „Komitet Główny wzywa Okręgi i Oddziały PCK. do dalszego przyśpieszonego wykonania programu prac w zakresie pogotowia sanitarnego i nawiązania kontaktu z miejscowemi władzami rządowemi, samorządowemi i organizacjami społecznemi, celem wykorzystania zasobów materjałowych pogotowia sanitarnego w czasie pokojowym".

Druk.: Piotr Pyz i S-ka, Warszawa, Miodowa 8.

Zarząd Główny P. C. K. komunikuje, że posiada jeszcze na składzie tablice orjentacyjne o gazach bojowych na użytek szkolenia personelu instruktorskiego

Cena jednej tablicy zł. 2.—

Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

WYDAWNICTWA i BROSZURY P. C. K. DO NABYCIA W BIURZE ZARZĄDU GŁÓWNEGO P. C. K.

Zamówienie należy kierować do Zarządu Głównego P. C. K. Wydział Organizacyjno-Propagandowy, Warszawa, ul. Smolna 6. (Tel. 235-29).

Sanitarne.

1. Organizacja Drużyn Ratowniczych 0,75 zł.
2. Organizacja i Szkolenie Sióstr pogotowia sanitarnego . . . . . . 0,80 zł.
3. Wytyczne do wykładów z pielęgniarstwa. . . . . 0,20 zł.
4. Instrukcja organizacyjna punktu Sanitarno-odżywczego . . . . . 0,75 zł.
5. Repetitorjum z Gazoznawstwa por. M. Ziembiński . . . . . . 3,00 zł.
6. Kompl. tabl. „Ratownictwo w obrazach" . . . . 5,00 zł.
7. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach . . . . 0,10 zł.
8. Zarys Higjeny Szpitalnej i Djetetyki Kpt. Dr. Stanisław Wszelaki . . . 0,50 zł
9. Lotne Oddziały Okulistyczne . . 0,50 zł.
10. Ratownictwo w wyp. nieszczęśliwych zatruciach gazami bojowemi Kaz. Raczyński . . . . 2,50 zł.
11. Tablice orjentacyjne o gazach bojowych na użytek szkolenia personelu instruktorskiego . . . . . 2,00 zł.
12. Zarys dziejowy rozwoju bojowych środków chemicznych. — Płk. dr. Zembrzuski . . . . 0,70 zł.
13. Korpus Sióstr P. C. K. . . . . . 0,40 zł.
14. Obrona Przeciwgazowa. — Por. Zdz. Marynowski . . . . 5,50 zł.

Organizacyjno-propagandowe.

1. Rozporządz. Prezyd. i Statut P.C.K. 0,25 zł.
2. Znaczenie i Cel P. C. K. . . . 0,25 zł.
3. Pod znakiem Czerwonego Krzyża... 0,20 zł.
4. Pomóż P. C. K. ratować Ciebie . . 0,20 zł.
5. Wydawnictwo Jubileuszowe P.C.K. 2,00 zł.
6. P.C.K. Rocznik poświęcony Kongresowi Medyc. i Farm. . . . . 2,00 zł.
7. Portret Papieża . . . . 0,25 zł.
8. Wykaz Ewidencyjny SS. Pogotowia Sanit. P. C. K. . . . . 00,1 zł.
9. Karta Ewidenc. SS. Pogot. Sanitar. 0,02 zł.
10. Znaczki:
    a) dla instruktorów głównych . . 5,00 zł.
    b) dla komendantów Drużyn rat. 4,00 zł.
    c) dla zastępców komen. Druż. rat. 3,50 zł.
    d) dla członków dożywotnich. . . 7,50 zł.
    e) dla członków rzeczyw. ze szpilką 0,50 zł.
    f) „ „ „ z agrafką 0,52 zł.
    g) „ „ „ z zakrętką 0,55 zł.
    h) dla członków Kół Młodz. P.C.K. 0,50 zł.
11. Opaski na karty do gry po 20 i 50 gr. (2 opaski). . . . . . . 0,02 zł.
12. Znaczki na karty członkowskie po 50 i 25 gr. za 1000 szt. . . . 2.00 zł.
13. Karty członkowskie . . . . . . 0,02 zł.
14. Znaczki P. C. K. do naklejania na podania etc. po 1 zł., 50 gr., 20 gr. i 10 gr. — 1000 szt. . . . . . . 2,00 zł.
15. Szyldy dla Oddziałów P.C.K. metalowe emaljowane . . . . . 25,00 zł.
16. Świadectwa dla Sióstr Pogotowia Sanitarnego P. C. K. z ukończenia kursu 1 egz. . . . . 0,15 zł.
17. Kwitarjusze . . . . 1,00 zł.

Broszury Młodzieży Czerw. Krzyża.

1. O Kołach Młodz. C. K.—K. Kujawskiego. . . . . 0,10 zł.
2. Komplet druków informacyjnych (regulamin, wskazówki i ulotki) . 0,20 zł.
3. Karty do konkursu zdrowia . . . 0,02 zł.
4. Broszura o korespondencji międzyszkolnej . . . . 0,20 zł.
5. Ulotka o koresp. międzyszkoln. . 0,02 zł
6. Karty członk. dla młod. . . . . 0,02 zł.
5. Ucieszna historyjka o Fipciu. Porazińskiej . . . . 0,80 zł.
6. Klimcia — Straszek. Porazińskiej 0,70 zł.
7. Komplet afiszy Kół Młodzieży . . 3,50 zł.

Wydawnictwa różne.

1. Praca Samarytańska i społeczna kobiet polsk. w powstaniu styczniowem gen. Dr. Fr. Białokur . . 3,00 zł.
2. Propaganda — jej metody i znaczenia Wł. Baliński . . . . 6.00 zł.
3. Nasze rośliny lekarskie. — Wacł. S. Strażewicz . . . . 2,50 zł.
4. Zagadnienia rewizji Konwencji Genewskiej w stosunku do charakteru wojny współczesnej — Dr. Ludwik Zembrzuski płk. lek. . . . . . . 1.40 zł.
5. Rola kobiety w dziejach obcej i polskiej wojskowej służby zdrowia Dr. Ludwik Zembrzuski płk. lek. 1.50 zł.

Zamówienie uskutecznia się tylko za zaliczeniem pocztowem, o ile jednocześnie przy zamówieniu nie będzie wpłacona należność do P. K. O. Konto czek. 10.540.

Druk.: Piotr Pyz i S-ka, Warszawa, Miodowa 8.

UCHWAŁY I POSTULATY PRZYJĘTE PRZEZ XIV-TĄ MIĘDZYNARODOWĄ KONFERENCJĘ CZERW. KRZYŻA

BRUKSELA, DN. 11 PAŹDZIERNIKA 1930 R.

Podajemy poniżej dosłowne tłumaczenie uchwał, powziętych przez XIV Międzynarodową Konferencję Czerwonych Krzyży i streszczających w swem ujęciu najgłówniejsze zagadnienia pracy Czerwonokrzyskiej w najbliższej przyszłości.

Zwracamy przytem uwagę naszych czytelników, iż niektóre uchwały jak: uchw. V: „Działalność C. K. w dziedzinie pielęgniarstwa", uchw. XVI: „Pogotowie drogowe", uchw. XVIII: „Standaryzacja materjału sanitarnego" i uchw. XIX: „Znak ochronny na materjale C. K.", zostały oddzielnie i wyczerpująco omówione na łamach naszego pisma.

Pomijamy treść I-szej uchwały dotyczącej jedynie wewnętrznego Regulaminu Konferencji.

(Przypisek **Redakcji**).

I. Regulamin Międzynarodowej Konferencji Czerwonego Krzyża.

II. Rozejm Czerwonego Krzyża *).

Konferencja wyraża życzenie, aby Komisja, złożona z trzech członków, reprezentujących trzy towarzystwa Czerwonego Krzyża i wyznaczonych przez Czerwony Krzyż Czechosłowacki, CK. Belgijski i Ligę CK., otrzymała za zadanie przestudjowanie na miejscu, podczas trzech następnych lat organizacji i wyników „Rozejmu Czerwonego Krzyża" w Czechosłowacji. Powyższa Komisja przedstawi sprawozdanie na XV Międzynarodową Konferencję CK. i będzie się opierała na współpracy z Sekretarjatem Ligi.

III. Uczczenie pamięci Dr. Antoniego Depage.

Konferencja wyraża swoją zgodę na uchwałę Rady Głównej Ligi CK. w następującem brzmieniu:

„Jako hołd, oddany pamięci doktora Antoniego Depage'a i w uznaniu wielkich usług, które oddał Lidze CK., Rada Główna ma zamiar złożyć wieniec jutro, we środę o godz. 4 popołudniu u stóp pomnika, wzniesionego w ośrodku zdrowia CK. Belgijskiego.

*) Patrz Nr. 1 P. C. K. z 1929 r.

Rada Główna ma zaszczyt zaprosić Konferencję do przyłączenia się do tej uroczystości, mającej na celu uczczenie pamięci wielkiego sługi Czerwonego Krzyża".

(Wniesione przez Radę Główną Ligi, przyjęte na posiedzeniu dn. 7.X).

IV. Hołd, złożony Nieznanemu Żołnierzowi.

Wszystkie delegacje udadzą się w piątek, dn. 10 października o godz. 2 m. 30, na grób Nieznanego żołnierza, celem złożenia wiązanki kwiatów, jako hołd, oddany ku chwale Belgji i licznych jej bohaterów, którzy oddali swe życie za ojczyznę i za jej sztandar.

(Wniesiony przez C. K. Chilijski, przyjęte na posiedzeniu w dn. 10.X).

V. Obrona ludności cywilnej przed wojną chemiczną.

1. XIV Międzynarodowa Konferencja CK. wznawia deklaracje poprzednich Konferencyj w tem, co dotyczy wojny chemicznej i bakterjologicznej, i poleca Międzynarodowemu Komitetowi CK. czynienie w dalszym ciągu wysiłków dla przyśpieszenia ratyfikacji Protokułu Genewskiego z dnia 17 czerwca 1925 roku, dotyczącego zakazu używania podczas wojny gazów duszących, trujących lub podobnych, oraz środków bakterjologicznych przez wszystkie Państwa, które podpisały Konwencję

Genewską, lub zgłosiły swoje do niej przystąpienie.

2. XIV Międzynarodowa Konferencja Czerw. Krzyża pochwala środki, przedsięwzięte przez Międzynarodowy Komitet CK., dla wykonania mandatu, powierzonego mu przez XIII Konferencję, i prosi go o prowadzenie dalszej akcji w dziedzinie obrony ludności cywilnej przeciwko wojnie chemicznej, zgodnie z uchwałami, powziętemi przez Międzynarodowe Komisje Ekspertów.

Wyraża życzenie, aby narodowe Czerwone Krzyże wspomagały niezwłocznie Międz. Komitet, ułatwiając mu doprowadzenie do końca tej akcji, mianowicie rozwijając Centrum Dokumentacij i wyznaczając premjowane konkursy wśród uczonych i przemysłowców. W braku tej pomocy pieniężnej, przyszłość tego dzieła przedsięwziętego przez Międz. Komitet, byłaby poważnie zagrożona.

3. XIV Międzynarodowa Konferencja CK. uważa, że narodowe Czerwone Krzyże mają bezwzględny obowiązek:

przedsięwziąć, przestrzegając zarządzenia odnośne swych Rządów, wszelkie potrzebne środki dla biernej obrony ludności cywilnej przeciwko niebezpieczeństwom wojny, czy to chodzi o wojnę wyłącznie chemiczną, czy też wojnę chemiczną, połączoną z innemi sposobami atakowania;

wywołać, o ile tego zajdzie potrzeba, powyższe zarządzenia Rządów;

stosować je w ramach, nakreślonych przez Rządy, korzystając z jaknajdalej idącej inicjatywy we wszystkich wypadkach, w których Rządy nie wydały specjalnych rozkazów, co do wyboru środków;

zawiadamiać perjodycznie odnośne Rządy o postępach, dokonanych w prowadzonej akcji.

Wyraża skąd inąd życzenie, aby Rządy zajęły się obroną czynną wielkich ośrodków przeciwko atakom powietrznym, będą to środki wyłącznie wojskowe, ale konieczne dla obrony ludności.

4. Z treści uchwał Komisji Ekspertów, odbytych w Brukseli i w Rzymie, wynika, że wojna narażiłaby ludność cywilną na wielkie niebezpieczeństwa i że w niektórych wypadkach, mianowicie w wielkich ośrodkach ludnościowych, obrona mieszkańców byłaby prawie niemożliwa.

Powyższa ewentualność wydaje się tem groźniejszą, że narady, odbyte z prawnikami, pozwalają wnioskować, że obrona ludności cywilnej przeciwko skutkom wojny nie jest dostatecznie zagwarantowana przez układy dyplomatyczne. Międzynarodowa Konferencja uważa, iż leży w obowiązkach Międz. Komitetu opracowanie środków polepszenia tej sytuacji oraz podanie tych środków do wiadomości ogólnej.

(Wniesione przez Komisję III, przyjęte na posiedzeniu dn. 10.X).

VI. Działalność Czerw. Krzyża w dziedzinie pielęgniarstwa.

(Podane w Nr. 9 P. C. K., str. 267).

VII. Działalność Międz. Komitetu Czerw. Krzyża.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerw. Krzyża, po zapoznaniu się z ogólnem sprawozdaniem Międz. Komitetu CK.,

przyjmuje z zadowoleniem do wiadomości troskliwość i poświęcenie, z jakiemi Międzynarodowy Komitet CK. wykonał i wykonuje nadal powierzone mu mandaty,

wyraża Komitetowi Międz. CK. głęboką swoją wdzięczność;

potwierdza Międz. Komitetowi CK. mandaty, które mu były powierzone przez poprzednie Konferencje.

(Wniesione przez Komisję IV, przyjęte na posiedzeniu dn. 10.X).

VIII. Działalność Ligi Towarzystw Czerwonego Krzyża.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża, po zapoznaniu się z ogólnem sprawozdaniem Ligi Tow. CK.,

stwierdzając z wielkiem zadowoleniem szczęśliwe wyniki akcji, prowadzonej

przez Ligę od chwili jej założenia, akcji, ułatwiającej narodowym towarzystwom rozwój ich organizacji, ich działalności i ich wzajemnej współpracy;

przyjmując jako swoje te uchwały, przez które organy ustawodawcze Ligi poleciły narodowym towarzystwom czynienie wysiłków w czasie pokoju, nietylko w celu przygotowania się do zadań, które im przypadną w udziale na wypadek wojny, lecz również w myśl zapobieżenia i złagodzenia cierpień, przypadających ofiarom nieszczęść, katastrof i klęsk społecznych, oraz w celu rozwoju ducha wzajemnej pomocy;

uważając, iż dalsze prowadzenie tych wysiłków na stałych i trwałych zasadach jest nieodzowne dla dalszych postępów Czerw. Krzyża w jego rozwoju i w wykonywaniu zadań humanitarnych, które sobie wyznaczył na czas pokojowy;

pochwala ogólne sprawozdanie;

wyraża Radzie Głównej Ligi swoje uznanie dla kierownictwa, nadanego Sekretarjatowi zarówno pod względem ogólnej działalności, jak pod względem technicznym.

Wyraża życzenie, aby Rada Główna Ligi, korzystając z przyznanych jej przywilejów, przedsięwzięła wszystkie potrzebne środki dla zapewnienia ciągłości prac Ligi i wykonywała w dalszym ciągu swój mandat zapomocą wszystkich metod, mogących zacieśnić więzy pomiędzy narodowemi towarzystwami i ułatwić wykonanie ich ogólnego programu, podnosząc coraz bardziej wartość i „prestige" Czerwonego Krzyża w jego pokojowej pracy.

(Wniesione przez Komisję IV, przyjęte na posiedzeniu dn. 10.X).

IX. Rozrost akcji Czerwonego Krzyża na świecie.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża,

przyjmując z zadowoleniem do wiadomości rozrost akcji Czerwonego Krzyża na świecie, dzięki wspólnej działalności Międzynarodowego Komitetu CK. i Ligi CK., biorąc pod uwagę stały rozrost narodowych towarzystw,

uznając doniosłość ułatwień, poczynionych przez Międz. Komitet i Ligę CK. w tej dziedzinie, mianowicie doniosłość Konferencyj Okręgowych i technicznych:

1) powierza Międzynarodowemu Komitetowi CK. i Lidze CK. mandat prowadzenia w dalszym ciągu wspólnych wysiłków w celu popierania tworzenia narodowych towarzystw we wszystkich krajach świata i przy pomocy zainteresowanych narodowych towarzystw, tworzenie filji tych towarzystw we wszystkich kolonjach, należących do tych państw, i w krajach, od nich uzależnionych;

2) wyraża życzenie, aby narodowe towarzystwa rozwijały w dalszym ciągu swe wysiłki w celu wzmocnienia swej organizacji, powiększenia liczby swych członków i rozszerzenia swej propagandy;

3) wyraża życzenie, aby wymiany poglądów, potrzebne dla dania możności specjalistom orjentowania się w rozmaitych dziedzinach działalności Czerwonego Krzyża w czasie pokoju, miały miejsce, w miarę możności, w łonie specjalnych komisyj, utworzonych w tym celu w ramach Konferencyj Międzynarodowych i Regjonalnych;

4) zaprasza Ligę do dalszego opracowywania tych zagadnień i do dostarczania ułatwień, pozwalających narodowym towarzystwom korzystać z wzajemnych doświadczeń i, mianowicie, do dalszego zwoływania Konferencyj Regjonalnych, gdy zachodzi tego potrzeba, w porozumieniu z zainteresowanymi towarzystwami i zgodnie z artykułem 6 statutu Międz. Czerwonego Krzyża.

X. Współpraca Czerwonego Krzyża z innemi instytucjami międzynarodowemi.

I.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża,

potwierdzając ponownie życzenia Czerwonego Krzyża uczestniczenia w walce dla

polepszenia zdrowia i uznając doniosłość współpracy Czerw. Krzyża z międzynarodowemi organami publicznemi lub prywatnemi, zajmującemi się higjeną,

poleca stosować ową zasadę współpracy, której wytyczne winne być zastosowane do poszczególnych, każdorazowych okoliczności, we wszystkich dziedzinach akcji, prowadzonej przez Czerwony Krzyż w ramach jego programów, tak, aby stale zapewnić przedstawicielstwo Międzynarodowego Czerwonego Krzyża przy rozmaitych międzynarodowych organach, z któremi współpracuje,

wyraża życzenie, aby, gdy brak wyspecjalizowanych organizacyj narodowych wymaga bezpośredniego udziału narodowego towarzystwa Czerwonego Krzyża w akcji międzynarodowej organizacji nieczerwonokrzyskiej, wytyczne tego udziału zostały ustalone za pośrednictwem międzynarodowych organów Czerwonego Krzyża lub też po poprzedniem z niemi porozumieniu, aby zagwarantować we wszystkich okolicznościach solidarność, która łączy każde narodowe towarzystwo z całokształtem międzynarodowego Czerw. Krzyża.

II.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża:

ocenia doniosłość mandatu, powierzonego Lidze Czerwonych Krzyży przez Międzynarodowe Biuro Higjeny Publicznej, przestudjowania zagadnienia gruźlicy w stosunku do pracy przemysłowej;

wyraża swoje zadowolenie co do pierwszych wyników, otrzymanych dzięki poparciu Rządu włoskiego i pomocy gminy Medjolańskiej;

stwierdza, iż dane, otrzymane po pierwszej próbie, czynią wrażenie, iż należy się wyrzec dotychczasowych poglądów, wobec czego poleca rozszerzenie podobnych wywiadów w innych krajach pod egidą Ligi Czerwonych Krzyży, zgodnie z życzeniami Rządów, będących członkami międzynarodowego Biura Higjeny, aby móc dostarczyć władzom rządowym oraz prawodawcom statystyki bardziej zbliżonej do rzeczywistości i umożliwić im polepszenie organizacji walki społecznej z gruźlicą.

(Wniesione przez Komisję IV, przyjęte na posiedzeniu dn. 10.X).

XI. Czerwony Krzyż Młodzieży.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża, przyjmując do wiadomości referat Ligi Czerwonych Krzyży: „Czerwony Krzyż Młodzieży w ramach narodowych i międzynarodowych organizacyj Czerwonego Krzyża”,

stwierdzając, że program i organizacja Czerwonego Krzyża Młodzieży są częścią składową ogólnego programu Czerwonego Krzyża i że Czerwony Krzyż Młodzieży, wytwarza młode zastępy (une pepinière) przyszłych czynnych członków narodowych towarzystw,

uważając, że Czerwony Krzyż Młodzieży pozwala poznać i oceniać Czerwony Krzyż w środowiskach, przyczyniających się w znacznej mierze do urabiania opinji publicznej i do pierwszego rzędu których należy zaliczyć ciało pedagogiczne szkół powszechnych i średnich,

poleca wszystkim towarzystwom udzielać pomocy materjalnej i moralnej Czerwonemu Krzyżowi Młodzieży, który pracuje nad polepszeniem i zachowaniem zdrowia fizycznego i moralnego dziecka, rozwija instynkt wzajemnej pomocy i pomaga do serdecznego zbliżenia młodzieży wszystkich krajów,

nalega na konieczność wyłącznego używania tradycyjnego godła dla działalności zgodnych z głównymi celami Czerwonego Krzyża,

poleca Lidze Czerwonych Krzyży prowadzenie w dalszym ciągu swej akcji w dziedzinie Czerwonego Krzyża Młodzieży na rzecz całego Czerwonego Krzyża.

(Wniesione przez Komisję IV, przyjęte na posiedzeniu dn. 10.X).

XII. Stałe Sekretarjaty informacyjne.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża, przejrzawszy wniosek, przedstawiony przez senatora Cremonesi, prezesa Italskiego CK., w celu stworzenia stałych sekretarjatów informacyjnych przy każdym Komitecie Głównym narodowych towarzystw Czerwonego Krzyża i odnośnych organów międzynarodowego Czerwonego Krzyża, dla ułatwienia wymiany wiadomości o osobach, zamieszkujących kraje ddalone, dla dostarczania danych, dotyczących ich egzystencji, ich stanowiska rodzinnego, ich adresów;

biorąc pod uwagę uchwały, przyjęte w międzynarodowej Konwencji z lipca 1929 roku w stosunku do traktowania jeńców wojennych;

biorąc pod uwagę doniosłość dzieła, dokonanego w tej dziedzinie przez niektóre Czerwone Krzyże oraz przez Międzynarodowy Komitet podczas ostatniej wojny;

uważa za rzecz niezmiernej wagi przygotowanie nastawienia już w czasie pokoju organizacji, mogącej ułatwić, w razie potrzeby, wymianę wiadomości, wspomnianych w pierwszym ustępie,

oraz prosi Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża o opracowanie tej sprawy i o złożenie odpowiedniego referatu na przyszłej międzynarodowej Konferencji.

(Wniesione przez Komisję IV, przyjęte na posiedzeniu dn. 10.X).

XIII. Ogólne sprawozdania narodowych towarzystw.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża

wyraża życzenie, aby na przyszłość na początku każdej międzynarodowej Konferencji Czerwonego Krzyża referent, wyznaczony zawczasu przez narodowe towarzystwo, urządzające Konferencję, lub przez organy międzynarodowego Czerwonego Krzyża, po zapoznaniu się ze wszystkiemi sprawozdaniami, złożonemi przez narodowe towarzystwa, zrobił strzeszczenie, zawierające główne i nowe fakty, dotyczące ich różnych działalności, i przedstawił owe streszczenie na plenarnem posiedzeniu, po ogólnych sprawozdaniach międzynarodowego Czerwonego Krzyża. Konferencja pragnie, aby to ogólne sprawozdanie wywołało i ułatwiło ogólną wymianę myśli o doświadczeniach, nabytych przez narodowe towarzystwa w trakcie ostatnich lat.

(Wniesione przez Komisję IV, przyjęte na posiedzeniu dn. 10.X).

XIV.

Powinszowania, złożone Belgijskiej rodzinie królewskiej z powodu chrzcin syna następcy tronu.

XV. Międzynarodowy Związek Pomocy.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża

1) pochwala tekst, przyjęty przez Stałą Komisję Międzynarodowego Związku Pomocy 16 września r. b., stanowiący projekt umowy pomiędzy Wykonawczym Komitetem Międzynarodowego Związku Pomocy i międzynarodową organizacją Czerwonego Krzyża, a mianowicie, zarządzenia powyższego tekstu, dotyczące roli i przyszłej akcji Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w działalności Związku, specjalnie zaś w Centralnym i Stałym Urzędzie;

2) przyjmuje do wiadomości teksty również przygotowane przez tę Komisję, projekt wewnętrznego regulaminu Komitetu Wykonawczego oraz projekt wewnętrznego regulaminu głównej Rady Międzynarodowego Związku Pomocy;

powierza prezesom Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża i Ligi Czerw. Krzyży przedstawicielstwo międzynarodowego Czerwonego Krzyża wobec organów kierowniczych Międzynarodowego Związku Pomocy, gdy będą rozpatrywali powyższe projekty;

składa powinszowania członkom Stałej Komisji, a w szczególności panu senatorowi Ciraolo z powodu szczęśliwego rozwoju jego pracy oraz wyraża życzenie rychłego ujrzenia urzeczywistnienia wielkiego ideału, do którego dąży twórca Międzynarodowego Związku Pomocy.

(Wniesione przez Komisję V, przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XVI. Pogotowie drogowe.

(Zobacz Nr. niniejszy, str. 303).

XVII. Lotnictwo sanitarne w czasie pokoju.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża poleca narodowym towarzystwom Czerwonego Krzyża:

zawieranie umów z władzami cywilnemi i wojskowemi dla otrzymania upoważnienia posługiwania się aparatami lotniczemi szczególnie w czasie klęsk;

podtrzymywanie swoją powagę moralną i materjalną prywatne zrzeszenia, mające na celu rozwój lotnictwa;

popieranie studjów, mających na celu szybkie dostosowanie aparatów na samoloty dla rannych, przewidując w ich budowie techniczne urządzenia dla przymocowania noszy, a w szczególności noszy standardyzowanych;

wysyłanie swych przedstawicieli na kongresy Lotnictwa Sanitarnego.

Powierza Międzynarodowemu Komitetowi i Lidze Czerwonych Krzyży śledzenie rozwoju lotnictwa sanitarnego pod względem technicznym.

Oraz wyraża życzenia:

1) aby Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża oraz Rządy państw, które podpisały Konwencję Genewską, opracowały regulaminy i środki techniczne, mogące ułatwić międzynarodowy przelot samolotów sanitarnych, a mianowicie:

ułatwienia przy przebyciu granic,
korzystanie z hangarów i z lotnisk,
pierwszeństwo w transmisjach,
uproszczenia formalności celnych i policyjnych,
zwolnienia od opłat celnych i opłat lądowania,
udział handlowych linji lotniczych w akcjach pomocy;

2) aby Rządy starały się zorganizować i rozwinąć swe narodowe lotnictwo sanitarne w ścisłej łączności z towarzystwami Czerwonego Krzyża i z inicjatywą prywatną.

(Wniesione przez Komisję V, przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XVIII. Standaryzacja materjału sanitarnego.

(Patrz Nr. 9 „P. C. K.", str. 270).

XIX. Znak ochrony na materjale sanitarnym C. K.

(Patrz Nr. 9 „P. C. K.", str. 274).

XX. Konwencja Genewska.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża

przyjmuje z zadowoleniem do wiadomości ulepszenia, wniesione przez nową Konwencję Genewską z dnia 27 lipca 1929 r., dla polepszenia losu rannych i chorych w armjach czynnych i wyraża podziękowanie Rządom, które ją podpisały;

oraz w celu przyczynienia się w miarę możności Czerwonych Krzyży do urzeczywistnienia postulatów, wyrażonych w akcie końcowym Konferencji Dyplomatycznej Genewskiej z r. 1929,

prosi pana senatora Ciraolo o opracowywanie w dalszym ciągu gwarancyj, któreby dałyby się zastosować na rzecz ciężko rannych i chorych, będących we władzy nieprzyjaciela i przebywających w szpitalach;

poleca Międzynarodowemu Komitetowi Czerwonego Krzyża przeprowadzić potrzebne studja w celu zawarcia Konwencji o warunkach i ochronie cywilnej ludności nieprzyjacielskiej, znajdującej się na terenie działań wojennych, lub też na terenie, zajętym przez wrogów.

Konferencja pochwala zamiar Międzynarodowego Komitetu połączenia w jednem wydawnictwie wszystkie dyspozycje prawa narodowego, dotyczące zastosowania Konwencji Genewskiej i uważa za wskazane dołączenie regulaminów, ustalonych w tej dziedzinie przez narodowe towarzystwa.

(Wniesione przez Komisję I, przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XXI. Traktowanie jeńców wojennych.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża

przyjmuje do wiadomości artykuły 77, 78, 79, 87 i 88 Konwencji, dotyczącej traktowania jeńców wojennych, podpisanej w Genewie 27 lipca 1929 r., i zwraca uwagę narodowych towarzystw Czerwonego Krzyża i Międzynarodowego Komitetu na przypadającą im rolę w związku z powyższemi zarządzeniami.

(Wniesione przez Komisję I, przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XXII. Akcja Czerwonego Krzyża na morzu.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża poleca Międzynarodowemu Komitetowi C. K. zamianować Komisję rzeczoznawców z różnych krajów, która będzie obradowała nad następującemi sprawami:

a) możliwość porozumienia pomiędzy narodowemi towarzystwami i ich odnośnemi Rządami w sprawie nabycia ekwipunku oraz użytkowania okrętów-szpitali, mogących służyć zarówno w czasie pokoju, jak i podczas wojny;

b) używalność przez Czerwony Krzyż w razie potrzeby i w wypadkach nagłych szybkobieżnych szalup, łodzi etc. w celu niesienia pomocy ofiarom wojny morskiej, gdy tylko okoliczności na to pozwolą;

c) używalność przez Czerwony Krzyż statków powietrznych w celu wykrycia i ewentualnie w celu wspomagania na morzu ofiar wojny;

d) możność omówienia współpracy pomiędzy narodowemi towarzystwami Czerwonego Krzyża i organizacjami ratowniczemi i pierwszej pomocy;

e) możliwość i aktualność umów pomiędzy narodowemi towarzystwami zainteresowanych Czerwonych Krzyży lub też pomiędzy Czerwonemi Krzyżami i innemi organizacjami w celu wspomagania rybaków w niektórych miejscowościach, nawiedzanych przez statki rybackie różnych narodowości (wybrzeża Nowej-Ziemi, wybrzeże Islandji);

f) możliwość porozumienia pomiędzy narodowemi towarzystwami i morskiemi urzędami zdrowia odnośnych krajów w celu wyszkolenia w czasie pokoju dostatecznej ilości sanitarjuszy i pielęgniarek, nadających się do niezwłocznej mobilizacji na wypadek wojny, i przydzielenia ich do urzędu zdrowia marynarki bądź na morzu, bądź na lądzie: możliwość ujednostajnienia w głównych zarysach powyższego wyszkolenia we wszystkich krajach;

g) ustalenie punktów, na podstawie których projekt utworzenia międzynarodowej flotylli dozwoliłby, uwzględniając obecne warunki, praktycznie urzeczywistnić niektóre cele Czerwonego Krzyża, bądź w czasie pokoju, bądź w czasie wojny;

h) ustalenie punktów, na podstawie których byłoby pożądane i możliwe poczynić zmiany w Konwencji Haskiej z r. 1907, w celu ułatwienia działalności towarzystw ratowniczych, zgodnie z ewentualnym wynikiem poprzednich wniosków, a w szczególności pkt. b).

Konferencja prosi Międzynarodowy Komitet C. K. o dalsze opracowanie tego projektu przy udziale Ligi Czerwonych Krzyży i, o ile to będzie wskazane, z Międzynarodowym Związkiem Pomocy, gdy tylko zatwierdzająca go Konwencja wejdzie w życie.

(Wniesione przez Komisję I, przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XXIII. Lotnictwo sanitarne podczas wojny.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża,

pragnąc, aby zostało wzięte pod uwagę życzenie, zamieszczone w akcie końcowym Konwencji Genewskiej z r. 1929, zmierzające do tego, aby wszystkie kraje, biorące udział w Konwencji Genewskiej, zebrały się w bliskiej przyszłości na Konferencji, w celu uregulowania w możliwie szerokiem ujęciu, stosowanie lotnictwa sanitarnego podczas wojny;

przejrzawszy w celu przyczynienia się do urzeczywistnienia tego postulatu, załączony Projekt dodatkowej Konwencji Genewskiej z r. 1929 i do Konwencji Haskiej z r. 1907, dla zastosowania do wojny powietrznej zasad Konwencji Genewskiej;

poleca Międzynarodowemu Komitetowi Czerwonego Krzyża przekazanie Radzie Związkowej Szwajcarskiej powyższego projektu Konwencji z prośbą o zakomunikowanie go różnym Rządom, kiedy będzie uważała za wskazane.

Uważa za pożądane, aby państwa orzekły, jakie poprawki należałoby poczynić w tym projekcie i jakie dopełnienia byłyby wskazane, mianowicie w tem, co dotyczy nietykalności, przyznanej statkom powietrznym sanitarnym, wykonującym samarytańską działalność na morzu oraz w sprawie możności przelotu nad krajami neutralnemi.

(Wniesione przez Komisję I, przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XXIV. Artykuł XVI Paktu Ligi Narodów i złagodzenie blokady.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża,

pochwalając referat, przedstawiony jej przez I Komisję w sprawie: „Artykuł XVI Paktu Ligi Narodów i złagodzenie blokady”,

1) gorąco dziękuje Międzynarodowemu Komitetowi Czerwonego Krzyża za doniosły referat, przedstawiony w sprawie zagadnień, stanowiących przedmiot X uchwały XII Konferencji i IX uchwały XII Konferencji międzynarodowych, zaznaczając, iż powyższy referat znacznie ułatwił prace Konferencji;

2) stwierdza, że byłoby pożądanem przy pomocy odpowiedniej organizacji uniknąć w miarę możności, aby nieodzowne cierpienia, wynikające od stosowania artykułu XVI Paktu Ligi Narodów i blokady wojennej, dotknęły kategorję osób, nie biorących udziału w obronie państwa wojującego, lub będącego przedmiotem akcji Ligi (dzieci, starcy, chorzy);

II.

3) stwierdza, że według terminu uchwał II posiedzenia, zebrania Ligi Narodów, stosunki humanitarne będą utrzymane na wypadek stosowania wojen ekonomicznych Liig Narodów, zgodnie z art. XVI Paktu Ligi Narodów;

4) uważa, iż omawiane stosunki humanitarne winne obejmować pomoc, udzielaną niektórym kategorjom ludności przez dostarczanie medykamentów i materjału sanitarnego, żywności i odzieży;

5) zachęca Międzynarodowy Komitet C. K. do nawiązania stosunków w razie potrzeby, z odnośnemi organami Ligi Narodów, w celu dojścia do porozumienia w tem, co dotyczy złagodzeń, które ewentualnie należałoby wyjednywać w każdym poszczególnym wypadku;

6) zachęca Międzynarodowy Komitet C. K. do opracowania projektu tych złagodzeń, biorąc za punkt wyjścia uchwały duńsko-szwedzkie i bułgarskie, cytowane w IX uchwale XIII Konferencji.

III.

7) uważa, że należy rozciągnąć do blokady na wypadek „wypowiedzianej wojny” zasadę utrzymania stosunków humanitarnych i w tym zakresie przyjąć zasadę wniosków, cytowanych w uchwale 6-ej.

8) Zachęca narodowe Czerwone Krzyże, aby zwróciły uwagę swych odnośnych Rządów na poprzednią uchwałę, w celu otrzymania, o ile to będzie możliwe, całkowitego lub częściowego ich przystąpie-

nia do zasady, wygłoszonej w powyższej uchwale, jak również do wniosków, cytowanych w uchwale 6-ej.

9) Zachęca Międzynarodowy Komitet, aby w razie potrzeby stanął do dyspozycji stron zainteresowanych (państwa wojujące lub też mocarstwa opiekuńcze), w celu wykonania powyższych wniosków.

(Wniesione przez Komisję I, przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XXV. Czerwony Krzyż jako czynnik zbliżenia narodów.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża, uważając, iż akcja narodowych towarzystw Czerw. Krzyża, która z początku obejmowała tylko pomoc, udzielaną walczącym rannym, rozciągnęła się stopniowo na wszystkie postacie cierpienia, zarówno w czasie pokoju, jak podczas wojny;

uważając, iż konieczny warunek dla wszelkiej działalności narodowych towarzystw jest skrupulatne stosowanie zasady etnicznej, wyznaniowej i politycznej neutralności, zasady, dozwalającej tym towarzystwom rekrutować się wśród wszystkich ras, wszystkich wyznań i wszystkich stronnictw bez żadnego wyjątku;

uważając, iż na mocy tej zasady narodowe towarzystwa rozwijają i organizują w łonie narodów na neutralnej podstawie dobre i szlachetne chęci, zmierzające ku wykonaniu wielkiego dzieła niesienia ulgi cierpieniom ludzkim;

uważając, iż narodowe towarzystwa rozszerzają się we wszystkich krajach i że współpracując z Międzynarodowym Czerwonym Krzyżem dla ogólnych celów pod znakiem, uświęconym przez powszechną umowę, stanowią one potęgę moralną, unoszącą się ponad granice narodowościowe, jak również czynnik wzajemnej pomocy i zbliżenia międzynarodowego;

uważa, iż Czerwony Krzyż winien dokładać wszelkich starań, aby, przy pomocy swej potęgi moralnej i swego „prestiżu“, współdziałać w ruchu światowym, zmierzającym ku wzajemnemu zrozumieniu i pojednaniu, jako główną rękojmią utrzymania pokoju, walcząc przeciwko wojnie wszelkiemi sposobami, któremi rozporządza, zapobiegając w ten sposób cierpieniom, ulżenie których stanowiło jego pierwotne zadanie.

(Wniesione przez Międzynarodowy Komitet C. K., przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XXVI. Miejsce i data XV Konferencji.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża uchwala, iż następne zebranie będzie miało miejsce w Tokio w 1934 roku, bliższa data będzie określona w swoim czasie przez Japoński Czerwony Krzyż, po porozumieniu się ze stałą Komisją Międzynarodowego Czerw. Krzyża.

(Wniesione przez Japoński Czerwony Krzyż, przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XXVII. Subwencje narodowych towarzystw C. K., przekazane Międzynarodowym organizacjom Czerwonego Krzyża.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża,

przyjmując do wiadomości sprawozdanie Międzynarodowego Komitetu i Ligi Czerwonych Krzyży,

potwierdzając ponownie wielką doniosłość działalności Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża i praktycznej akcji Ligi,

uważając, że organizacja międzynarodowego Czerwonego Krzyża, oparta na statutach, przyjętych w Hadze w r. 1928, ustaliła pomiędzy dwoma międzynarodowemi organami współpracę, sprzyjającą ich rozwojowi na korzyść narodowych towarzystw i całego Czerwonego Krzyża;

uważając, iż powiększenie odpowiedzialności, przyjętych przez narodowe towarzystwa w ich odnośnych krajach, wskutek rozszerzenia programu Czerwonego Krzyża, wymaga dla nich odpowiedniego powiększenia ich udziału materjalnego w działalności międzynarodowej;

wyraża życzenie, aby narodowe towarzystwa starały się w miarę możności wspomagać międzynarodowe organy w rozmiarach, które im pozwolą coraz bardziej rozwijać swoją akcję w granicach ich odnośnych programów;

aby narodowe towarzystwa, opierając się na Konwencjach Genewskich i na 25 artykule Paktu Ligi Narodów, zwracały się w razie potrzeby, do swych odnośnych Rządów, w celu zapewnienia odpowiedniego udziału każdego kraju w międzynarodowej akcji Czerwonego Krzyża;

aby w tym celu Międzynarodowy Komitet C. K. i Rada Główna Ligi (Conseil des Gouverneurs) zaznajamiały w dalszym ciągu narodowe towarzystwa z planami finansowemi, przez nich przyjętemi, zgodnie z ich kompetencją i preliminarzami budżetowemi, mianowicie dla wykonania mandatów lub postulatów, wyrażonych przez Międzynarodowe Konferencje.

(Wniesione przez Międz. Komitet i Ligę C. K., przyjęte na posiedzeniu dn. 11.X).

XXVIII. Stała Komisja.

XIV Międzynarodowa Konferencja Czerwonego Krzyża mianuje, jako członków stałej Komisji, na okres 1930—1934 J. E. p. Dr. Nolf'a, Margrabiego de Hoyos, p. Torolfa Prytz'a, J. W. ks. Tokugava, vicehrabinę Novar,

wyraża podziękowanie ustępującym członkom stałej Komisji za wybitną sumienność, z jaką wykonywali swe zadanie, i za specjalne starania, z jakiemi przygotowali łącznie z Komitetem Międzynarodowym i Sekretarjatem Ligi C. K., prace niniejszej Konferencji.

Drukarnia: Piotr Pyz i S-ka, Warszawa, Miodowa 8. Tel. 674-09.